

**T.C.**

**TRAKYA ÜNİVERSİTESİ**

**TIP FAKÜLTESİ**

**AİLE HEKİMLİĞİ ANABİLİM DALI**

Tez Yöneticisi

Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER

**TRAKYA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ  
ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME ÇEŞİTLİLİĞİNİN  
ARAŞTIRILMASI**

**(Uzmanlık Tezi)**

**Dr. Uğur Aktaş**

EDİRNE – 2018

## TEŐEKKÜR

Uzmanlık eğitimimde ve tez çalıőmam boyunca gösterdiği her türlü destek ve yardımlarından dolayı Trakya Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Baőkanı Prof. Dr. H. Nezh DAĞDEVİREN'e, tez danıőmanım Dr. Öğr. Üyesi nder SEZER'e, yardımlarını ve katkılarını esirgemeyen Prof. Dr. Ayőe AYLAN ve Prof. Dr. Serdar ZTORA'ya, eğitimimde emeği geçen tüm hocalarıma, birlikte çalıőtıęım tüm asistan arkadaşlarıma sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

## İÇİNDEKİLER

<b>GİRİŞ VE AMAÇ</b> .....	<b>1</b>
<b>GENEL BİLGİLER</b> .....	<b>3</b>
<b>ÖĞRENME</b> .....	<b>3</b>
<b>ÖĞRENMEDE BİREYSEL FARKLILIKLAR</b> .....	<b>4</b>
<b>ÖĞRENME STİLİ</b> .....	<b>6</b>
<b>ÖĞRENME STİLİ MODELLERİ</b> .....	<b>7</b>
<b>GEREÇ VE YÖNTEMLER</b> .....	<b>19</b>
<b>BULGULAR</b> .....	<b>23</b>
<b>TARTIŞMA</b> .....	<b>44</b>
<b>SONUÇ</b> .....	<b>49</b>
<b>ÖZET</b> .....	<b>51</b>
<b>SUMMARY</b> .....	<b>53</b>
<b>KAYNAKLAR</b> .....	<b>55</b>
<b>EKLER</b>	

## **SİMGE VE KISALTMALAR**

**KÖSE** : Kolb Öğrenme Stili Envanteri

**KÖSE-III** : Kolb Öğrenme Stili Envanteri Versiyon III

**SK** : Soyut Kavramsallaştırma

**SY** : Somut Yaşantı

**AY** : Aktif Yaşantı

**YG** : Yansıtıcı Gözlem

**SK - SY** : Soyut Kavramsallaştırma - Somut Yaşantı

**AY - YG** : Aktif Yaşantı– Yansıtıcı Gözlem

## GİRİŞ VE AMAÇ

İnsan tüm yaşamı boyunca toplum içerisinde birçok sorun, olay ve istek ile karşı karşıya gelir. Tüm bunlarla başa çıkabilmesi için farklı bilgi ve beceriler edinme , sorunlarla başa çıkabilme, etkili problem çözme stratejileri geliştirme gibi gerekli donanımlara sahip olması gerekmektedir. Bu donanımları ancak öğrenerek kazanabilir. Öğrenme, fiziksel uyarılar sonucunda, beyinde birtakım biyokimyasal değişiklikler oluşturma süreci olarak tanımlanabilir. Bir diğer deyişle öğrenme, kişinin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istenen davranış değişiklikleri oluşturma süreci olarak ifade edilebilir (1-3).

Öğrenme kavramını farklı şekillerde algılayan farklı öğrenme kuramlarının her biri kaliteli bir öğrenmenin nasıl gerçekleşeceğini açıklamaya çalışmıştır. Ancak öğrenme sürecinin nasıl gerçekleştiği ve en iyi öğrenmenin nasıl sağlanabileceği hala tartışılmaya devam edilmektedir (1-3). Çünkü öğrenme sürecini etkileyen birçok faktör vardır dolayısıyla karmaşık bir konudur. Bu etkenlerin başında bireysel farklılıklar gelir. Bireysel farklılıklar bireyin öğrenme sürecindeki performansını belirleyen önemli bir etkidir (4). Her bireyin öğrenme yaşantısı, güçlü ve zayıf yönleri, ilgi duyduğu şeyler, motivasyonları ve çalışma teknikleri farklılık gösterir (5). Bu nedenle her birey farklı öğrenir ve öğrenme sonucunda farklı çıkarımlar kazanır. Öğrenmeyi etkileyen birçok etken varken ve her birey farklı öğrenirken geleneksel eğitim anlayışında farklı özelliklere sahip olan bireylerin çok sayıda bilgiyi aynı şekilde ve ortamda öğrenmeleri beklenmektedir (6).

Bireylerin öğrenme süreçlerindeki farklılıklar öğrenme stillerinin farklı oluşundan kaynaklanır. Farklı araştırmacılar çeşitli kavramları temel alarak tanımlamalar yapmış olsalar da öğrenme stilleri genel olarak; bireylerin bilgiyi alma, tutma ve işleme sürecindeki bireysel

tercihler ve eğilimler şeklinde tanımlanabilir (7). Daha etkili ve kalıcı bir öğrenme için öğrencilerin öğrenme stillerini belirleme önem kazanmıştır.

Çalışmamızda Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin öğrenme stillerinin araştırılması ve bunları çeşitli sosyodemografik değişkenler ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.



## GENEL BİLGİLER

### ÖĞRENME

İnsanların yaşamını devam ettirebilmesi için çevresindeki değişimlere uyum sağlaması gerekmektedir. Bu uyumu sağlayabilmede öğrenme önemli rol oynar. İnsan yaşamını devam ettirebilmek için ihtiyaç duyduğu bilgi, tutum, beceri, ve davranışların önemli kısmını öğrenerek elde eder (8). Dolayısıyla öğrenme, insanın doğumundan ölümüne kadar devam eden ve kişinin hayatında önemli bir yere sahip olan süreçtir (9).

Tarihsel süreç içerisinde öğrenme kavramıyla ilgili olarak pek çok farklı türde tanımlar geliştirilmiştir. Öğrenme en genel haliyle, çevresel etkileşimler sonucu yaşam boyu süren nispeten kalıcı izli davranış değişiklikleridir. Öğrenmenin tüm kuramları da kapsayacak şekilde tanımlanmamakla birlikte; bilim insanları ve eğitim psikologları tarafından geliştirilen çeşitli tanımlamalar yapılmıştır (10).

Hergenhahn, öğrenmeyi “Vücutta hastalık, yorgunluk ya da ilaç etkisiyle meydana gelen geçici davranışlara atfedilmeyecek, yaşantı sonucunda davranışta ya da potansiyel davranışta meydana gelen nispeten kalıcı izli bir değişme” olarak tanımlamıştır (10).

Bower ve Hilgard ise “Öğrenme, doğuştan getirilen davranışları, eğilimleri, olgunlaşmayı ve yorgunluk, ilaç vb. etkilerle meydana gelen organizmanın geçici durumlarını kapsamayan, çevredeki etkileşimler yoluyla davranışların oluşması ya da değişmesi süreci” olarak tanımlamıştır (10).

Bir diğer tanımda Ertürk öğrenmeyi; yaşantı ürünü ve nispeten kalıcı izli davranış değişimi olarak tanımlarken, Sönmez de; fiziksel uyarımlar sonucu beyinde oluşan biyokimyasal bir değişim olarak ifade etmiştir (11).

Güven ve Kürüm ise öğrenmeyi, bireyin parmak izi kadar kendine özgü olan, davranışlarında ve zihinlerinde meydana gelen sürekli değişiklikler olarak tanımlamıştır (12).

Öğrenme en genel şekliyle, “deneyim, eğitim ve öğretim yoluyla davranışlarımızda kalıcı değişikliklerin meydana gelmesi” olarak tanımlanabilir. Öğrenme, duygu, düşünce ve tutumlardaki davranışların değişmesinde etkili olur. Diğer bir deyişle öğrenme bilgi ve deneyim yoluyla davranışların kalıcı olarak değiştirilmesidir. Davranış değişikliği ortaya yeni bir davranışın konulması şeklinde olabileceği gibi bazı davranış biçimlerinin terk edilmesi şeklinde de gerçekleşebilir (13). Bir sürece bağlı olarak oluşan öğrenmenin temeli, davranış değişikliğine dayanır. Davranış değişikliğinin olmadığı bir durumda öğrenmeden söz etmek mümkün olamaz (9). Bir davranışın öğrenme olarak kabul edilebilmesi için şu özellikleri barındırması gerekir:

- Davranışta gözlenebilir bir değişme olması,
- Davranıştaki değişimin yaşantı sonucu olması,
- Davranıştaki değişimin nispeten sürekli olması,
- Davranıştaki değişimin yorgunluk, hastalık, ilaç alma vb. etkenlerle geçici bir biçimde meydana gelmemesi,
- Davranıştaki değişimin sadece büyüme sonucunda oluşmamasıdır (14).

Öğrenme sürecine başlayan bireyin davranışlarındaki değişme, yeni davranışlar kazanması şeklinde olabilirken, daha önceden kendisinde var olan ve istenmeyen davranışları bırakması biçiminde de olabilir . Öğrenme becerisi insanı toplumsal bir varlık yapan ve onu diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden bir tanesidir. Doğduğu anda bilinçli bir davranış gösteremeyen insanoğlu, yaşamını sürdürmek için gereksinim duyacağı her türlü davranışı çevre etkisi ve doğuştan sahip olduğu güçleri yardımıyla öğrenir (14). Öğrenme, kişinin yaşamını sürdürebilmesi, toplumsal yaşama ayak uydurabilmeleri için sahip olduğu önemli bir özelliktir. Öğrenme süreci yaşan boyunca devam eden bir süreçtir. Bu nedenle öğrenme, sadece okullarda olmaz. Hayatın her alanında ve anında devam eden bir süreçtir (14,15).

## **ÖĞRENMEDE BİREYSEL FARKLILIKLAR**

İnsanoğlunun en büyük yeteneklerinden biri olan öğrenme, insanın doğumuyla başlar ve insanın yaşamı boyunca sürer. İnsanoğlunun hayatı boyunca devam eden bu sürecin her insanda farklı değişkenlerden etkilenmesi ve farklı yollarla gerçekleşmesi şüphesiz bir

durumdur (16). Bireysel farklılıklar, insanın tüm yaşamını etki ettiği gibi kişinin öğrenme sürecine de etki eder. Bireylerin zekâ düzeyleri, duyu organlarının uyarıcıları algılamasındaki farklılıklar, geçmişteki yaşantıları gibi bireysel farklılıklar olarak değerlendirilebilecek pek çok etken bireylerin öğrenme süreçlerine etki eder (17).

Öğrencilerin öğrenmelerini etkileyen ve bireysel farklılıklarından kaynaklanan özellikler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Öğrenme ortamında doğal olarak eğiticinin sunduğu pek çok uyarıcı bulunur. Kişi bu uyarıcılar içinden seçtikleri ile ilgili bilgi elde eder.
2. Her öğrencinin kullanmayı tercih ettiği ya da öncelik verdiği duyu organı farklı olabilir.
3. Her öğrencinin geçmiş yaşantıları, önbilgileri, hazır bulunma düzeyleri farklıdır. Bu nedenle her öğrenci kendince farklı uyarımlar alır.
4. Öğrencilerin bilgileri ilişkilendirme süresi ve bellek kapasitesi birbirlerinden farklılık gösterir. Bazı öğrenciler öğretmenin ilettiği mesajların tamamını algılayarak belleğine işlerken, bazıları bu konuda zorlanır .
5. Her öğrencinin öğrendiği şeyleri belleğe kodlama şekli farklılık gösterir. Bazı bireyler öğrendiği bilgileri çabucak anlamlandırmaya çalışırken bazı bireyler tekrar ederek öğrenmeye çalışır.
6. Bazı öğrenciler öğrendikleri bilgileri kolay ve hızlı biçimde hatırlarken bazıları hatırlamada ve var olan bilgileri örgütlemeye zorluk çekerler.
7. Bazı öğrenciler bir gruba dahil olarak gerçekleşen öğrenme şeklini tercih ederken bazı öğrenciler bu durumdan hoşlanmazlar (18).

Her öğrencinin çevresinde meydana gelen olayları algılama şekli farklıdır. Örnek vermek gerekirse; bazı öğrenciler olayları oluştukları çevre içinde değerlendirirken bazıları olayları çevrelerinden soyutlarlar. Diğer yandan kişilerarası algılama farklılıklarında olduğu gibi, algılanan olayların ele alınıp işleme ve düşünme süreçleri açısından da farklılıklar mevcuttur. Bu bilgilerden yola çıkarak, öğrencilerin karşılaştıkları konuları öğrenmede kendine özgü farklı stratejiler kullandığı sonucu çıkarılabilir. Bu farklılıklar ise öğrenme stillerine işaret etmektedir (19).

## ÖĞRENME STİLİ

Öğrenme stili kavramı ise ilk defa Rita Dunn tarafından 1960 yılında ortaya atılmıştır. O yıllardan günümüze üzerinde sürekli çalışılmış ve çeşitli araştırmalar yapılmıştır. 1980’li yıllardan sonra öğrenme stili üzerine yapılan araştırmalar gerek sayı gerekse nitelik olarak oldukça artmıştır. Öğrenme stillerinin belirlenmesindeki amaç öğrenenlerin biyolojik ve gelişimsel tabanlı bireysel özellik takımlarını kullanarak, öğrenme yöntemlerinin onlara uygun boyutlarını belirlemektir. Öğrenme stilleri tıpkı kan grupları gibi doğuştan var olan ve bireyin hayatını derinden etkileyen karakteristik özelliğidir (20,21).

1970’li yıllardan sonra baskın olmaya başlayan psikoloji ve eğitim anlayışları, bireylerin birbirinden farklı özelliklerinin öğrenme ve öğretme sürecinde dikkate alınmasının gerekliliğini gündeme getirmiştir. Bu bağlamda, öğrenmenin bireysel bir etkinlik olduğu ve öğrenme sürecinde bilginin alınmasından, örgütlenmesine ve bilgiye yüklenen anlama kadar, bireysel farklılıklar olduğu kabul edilmeye başlanmıştır. Bu durum, bireylerin birbirlerinden farklı olduğunu ve her bir bireyin öğrenme sürecinde farklı yöntemler ve yaklaşımlar kullandığı anlamına gelir. Öğrenme sürecini etkileyen en önemli bireysel farklılık ise bireyin öğrenmeye yaklaşımını, öğrenme tarzını belirleyen öğrenme stilidir (22). Bireylerin bilgiyi alma ve işleme süreci ve bu süreçte tercih ettiği yol ve yöntemler farklılık gösterir. Bu da öğrenmede her öğrencinin farklı öğrenme stiline sahip olduğunu gösterir. Bazı öğrenciler kuramlar ve matematik modellerde eğilimli iken bazıları ise olgulara, verilere, algoritmalara odaklanma eğiliminde olurlar. Bazı öğrenciler sözlü ve yazılı açıklamaları içeren sözel formlara daha iyi tepki gösterirken, bazı öğrenciler ise resimler, şemalar ,diyagramlar gibi bilginin görsel formlarını tercih eder. Yine bazı öğrenciler grup ortamında öğrenmeyi tercih ederken, bazı öğrenciler ise daha kişisel ve kendi duyguları ile öğrenmeyi tercih eder. Öğrencilerin öğrenme sürecinde sergiledikleri bu farklı biçim ve tercihlerinin anlaşılmasıyla “öğrenme stilleri” kavramı ortaya çıkmıştır (23).

Dunn’a göre öğrenme stili, her bireyde farklı olan bireyin zor ve yeni bilgi üzerinde yoğunlaşmayla başlayan, bilgiyi alma ve zihnine işleme süreciyle devam eden bir yol şeklindedir (24).

Keefe öğrenme stilini, “bireylerin öğrenme çevrelerini nasıl algıladıklarının, bu çevre ile nasıl etkileşime girdiklerinin ve öğrenme çevresine nasıl tepkide bulduklarının, nispeten istikrarlı göstergeleri olarak hizmet eden bilişsel, duyuşsal ve fiziksel özelliklerinin bir örüntüsü” olarak tanımlamaktadır (25).

Loo öğrenme stilini, kişilerin yeni bir konuyu öğrenirken çevreden gelen uyarıcılara ne tür tepki verdikleri veya bu uyarılarla nasıl etkileşim içinde oldukları olarak tanımlanmaktadır (26).

McCarthy'ye göre öğrenme stili; bireylerin bilgiyi algılama ve işleme yeteneklerini kullanmadaki tercihi olarak ifade edilebilir. Bazı araştırmacıların (Jung, Lawrance, Simon ve Byram, Merril, Hunt, Kolb) bulguları ile McCarthy'nin altı yıllık bir deneysel çalışma sonucunda sınıflandırmış olduğu öğrenme stilleri benzerlik göstermektedir (27).

Felder ve Silverman, öğrenme stilini bireylerin bilgiyi alma, bilgiyi tutma ve işleme sürecindeki karakteristik güçler ve tercihler şeklinde tanımlamıştır (28).

Gregorc'a göre öğrenme stili, kökeninde hem doğal hem de sonradan öğrenilmiş davranışları içine almaktadır. Çevreye uyum sağlama şekilleri, canlının genlerinde var olan bir bilgidir ve insanın bireysel varlığının bir parçasıdır. Gregorc kişiler için uygun olan öğrenme stilinin belirlenebilmesi için kişinin kendisi gibi davranması gerektiğini düşünmektedir (29).

Kolb'a göre öğrenme stili, bilgiyi alma ve işlemede kişisel olarak tercih edilen yöntemdir (30). Bu anlamıyla öğrenme stilleri bir yönüyle duyuşal, diğer yönüyle zihinseldir (31).

Araştırmacıların öğrenme stillerindeki farklı tanımlamaları, kişilerin bireysel özelliklerinin farklı noktalarına odaklanarak incelediklerini göstermektedir. Öğrenme stillerinin kapsamı, değişkenliği, öğrenme üzerindeki etkisi, belirlenmesinde kullanılacak araçlar gibi temel konulardaki farklılaşmalar, farklı öğrenme stillerinin var olmasını sağlamıştır. Bu araçlar ve modeller öğrenme-öğretme sürecinin tasarlanmasını ve öğrencilerin etkili öğrenme sürecine yönelmelerine yardımcı olmaktadır (21).

## **ÖĞRENME STİLİ MODELLERİ**

1960 yılında Rita Dunn tarafından ortaya atılan öğrenme stilleri kavramı ile ilgili pek çok araştırma yapılmış ve pek çok model oluşturulmuştur. Aşağıda bazı öğrenme stilleriyle ilgili bilgiler verilecektir.

## **Grasha ve Riechman Öğrenme Stili Modeli**

Grasha'nın geliştirdiği bağımlı-rekabetçi-pasif öğrenme stilleri ile Reichman tarafından geliştirilen, katılımcı-işbirlikli-bağımsız öğrenme stillerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Grasha ve Reichman öğrenme stilleri modeline göre katılımcı-çekingen, rekabetçi-paylaşımçı, ve bağımlı-bağımsız olmak üzere 3 grup bulunur (32). Bu üç grubun karşılıklı ikili grupların oluşmasıyla altı farklı boyuttan bahsedilir (33). Bunlar;

Katılımcı öğrenenler, herhangi bir grup içinde yer almayı tercih ederler ve tartışmaya dayalı derslerde daha iyi öğrendiklerini düşünürler. Sınıf ortamında bulunmayı, sınıfa yeni bilgiler getirip paylaşmayı severler.

Çekingen öğrenenler, sınıftan kopuk sınıfla pek ilgilenmeyen bireylerdir. Herhangi bir gruba ait olmak ya da ders içi olumlu etkenler pek ilgilerini çekmez. Derse karşı motivasyonları düşüktür.

Rekabetçi öğrenenler, sınıfta gerçekleşen etkinlikleri bir yarış ortamındaymış gibi düşünür, sürekli diğerleriyle yarış içerisindeyler. Sınıf içerisinde sürekli kendilerini gösterme çabası içerisindeyler.

Paylaşımçı öğrenenler, öğrenme etkinliklerinde paylaşımı ve işbirliğini tercih ederler. Grup etkinliklerinde aktif olarak rol alırlar ve işbirlikli öğrenme ile daha iyi öğrendiklerini düşünürler.

Bağımlı öğrenenler, öğretmenin merkezde kendilerinin öğretmen tarafından yönlendirildiği öğrenme ortamlarına ihtiyaç duyarlar. Kendi başlarına öğrenemeyeceklerini veya başarılı olamayacaklarına inanırlar.

Bağımsız öğrenenler, bağımlı grup içerisinde yer alan öğrencilerin aksine yalnız hareket etmekten hoşlanırlar. Öğretmene veya herhangi bir yönlendirmeye bağlı olmadan kendi başlarına öğrenmeyi tercih ederler. Bireyselleştirilmiş öğrenme ortamları bu gruptaki öğrenciler tarafından yoğunlukla tercih edilmektedir.

## **Dunn ve Dunn Öğrenme Stili Modeli**

Dunn ve Dunn'a göre öğrenme stili, her bireyde farklılık gösteren, bireyin zor ve yeni bir bilgi üzerine yoğunlaşmasıyla başlayan, bilgi alma ve zihne yerleştirme süreci ile devam eden bir yoldur. Dunn ve Dunn, öğrenme sürecinin daha verimli hale gelmesi için çevresel

uyarıcılarının dikkate alınması gerektiğinden bahsetmiştir. Öğrenme sürecine katılan öğrencilerin tercihlerinin dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir (34).

Bu öğrenme stili modelinde , bireyin öğrenme stilini belirleyebilmek için dikkate alınması gereken 5 temel uyarıcı ve bunların alt boyutları mevcuttur. Bunlar çevresel, duygusal, sosyal, psikolojik ve fiziksel uyarıcılar olarak sıralanır (35).

**Çevresel Faktörler:** Bu modelde ses, ısı, ışık ve oturma düzeni gibi dış ortamdaki kaynaklanan unsurların daha iyi bir hale getirilmesiyle etkili bir öğrenme ortamının tasarlanabileceği savunulmaktadır. Bu unsurlardan bahsedecek olursak; ses, öğrenenin öğrenme ortamındaki ses düzeyidir. Isı, öğrenme ortamının öğrenenin dilediği ölçüde sıcaklığının olmasıdır. Işık, öğrenme ortamında ışığın öğrenenin istediği açı ve parlaklıkta ayarlanması iken, ortam ise öğrenenin öğrenme ortamındaki kullanabileceği veya kullanmadığı eşyaların dilediği tarzda olması ve yerleşmesidir. Örneğin öğrencilerin öğrenme süreçlerinde, çalıştıkları ortamdaki ışığın az ya da çok olması, çalışma verimini etkileyebilir. Bazı öğrenciler sesli bir şekilde (müzik eşliğinde) daha iyi öğrendiğini savunurken bazı öğrenciler ders çalışabilmesi için ilk kuralının ortamın sesiz olması gerektiğini söylemektedir. Yine bir örnek verecek olursak bazı öğrenciler masa ve sandalyede oturarak daha iyi konsantre olduklarını savunurken bazı öğrenciler daha rahat oturma düzenini tercih etmektedir (33).

**Duygusal Faktörler:** Modelin bu faktöründe duygusal bileşenlerden bahsedilirken motivasyon, sabır, sorumluluk ve yapı öğelerine değinilmektedir. Motivasyon öğesini öğrenmeye güdülenme olarak ele alabiliriz. Öğrenmede motivasyon ne kadar fazla olur ise öğrenmenin kalitesi de o kadar artacaktır. Sabır öğesinde anlatılmak istenen öğrenmek için gerekli olan sürede odaklanma durumudur. Bazı öğrenciler bir iş bitirmeden aynı anda birden fazla işle uğraşırken bazı öğrenciler başladığı işi bitirmeden yeni bir işe başlamaz. Bazı öğrenciler çalışırken dış yönlendirilmeye ihtiyaç duyarken bazı öğrenciler, kendi yollarını kendileri belirler. Bu durum dıştan yapılandırma ve içten yapılandırma olarak ifade edilebilir (36).

**Psikolojik Etkenler:** Bireyin öğrenirken öğrenme malzemesinin bütününe veya bütünü oluşturan parçalara odaklanma tercihini ifade etmektedir. Bazı öğrenenler konunun bütünü görmek isterken diğerleri ardışık olarak öğrenmeyi tercih edebilir (33).

**Sosyal Tercihler:** Bireylerin nasıl bir sosyal ortamda öğrenmeyi tercih ettiği ile ilgilidir. Bireysel ya da eşli çalışma, uzman kılavuz denetiminde çalışma biçiminde değerlendirilebilir. Bunlar daha çok psikolojik karakterli olup güdülenmeyi etkilerler. Konuya odaklanma ve çalışmada sosyal değişkenler motivasyonu etkiler (37).

**Fiziksel Faktörler:** Fiziksel faktörler ele alınırken algı, girdi, zaman ve hareketlilik olmak üzere 4 bileşenden söz edilmektedir. Algı, öğrenenin öğrenme ortamında işitsel, görsel, duyuşsal veya kinestetik tercihleridir. Yani bazı öğrenciler görsel materyallerle, bazı öğrenciler işiterek, bazı öğrenciler de dokunarak ve hissederek daha iyi öğrenebilir. Bazı öğrenciler ders çalışırken bir şeyler yiyip içmeyi alışkanlık haline getirmişken bazı öğrenciler ders çalışırken bir şeyler yiyip içmezler ki bunun da faktördeki karşılığı girdidir. Zaman ise öğrenenlerin biyolojik durumlarına göre en iyi öğrenmeleri günün hangi saatinde öğrendiği ile alakalıdır. Hareketlilik ise yaşa göre değişkenlik gösteren bir durumdur. Bazı öğrenciler ders çalışırken sabit duramazlar hareketlidirler bazıları ise hareket etmeden konsantre olurlar (39).

### **Kolb Öğrenme Stili Model**

Kolb öğrenmeyi “bilginin deneyimler yoluyla oluşması süreci” şeklinde tanımlamıştır. Geliştirdiği deneyimsel öğrenme kuramının öğrenme sürecine yaklaşımı, bilişsel ve davranışçı alan kuramlarının yaklaşımlarından oldukça farklıdır. Deneyimsel öğrenme kuramında öğrenme, iş ve öteki yaşamsal etkinlikler ile bilginin yaratılması arasındaki bağ önemli görülmektedir. Kolb deneyimsel öğrenme kuramını oluştururken, öğrenmede deneyimi temel alan Dewey, öğrenme sürecinde bireylerin etkin olmasını vurgulayan Lewin ve zekayı sadece doğuştan gelen bir özellik olarak görmeyip kişiler ve çevre arasındaki etkileşimin bir sonucu biçiminde nitelendiren Piaget’in çalışmalarından ve öğrenme modellerinden etkilenmiştir (40).

Deneyimsel öğrenme kuramına göre, düşünceler durağan olmayıp deneyimlere bağlı olarak sürekli değişmektedir. Her üç öğrenme modeli de, öğrenmeyi bir süreç olarak tanımlamakta ve kavramların deneyimler yoluyla sürekli değişim gösterdiğini açıklamaktadır. Bireyin karşılaştığı her durumdaki olasılıkları değerlendirme süreci, karar ve seçim yapma ile ilgili bir durum ortaya koymaktadır. Bireyin yaptığı seçim ve aldığı kararlar, bir dereceye kadar yaşadığı olayları belirlemekte, bu olaylar da gelecekteki seçimlerini etkilemektedir. Böylece, bireyler yaşadıkları olaylar sonucu yaptıkları seçimlerle kendilerini biçimlendirmektedirler. Deneyim seçimi, kişinin öğrenme sürecinde hangi öğrenme biçimini tercih ettiğini göstermektedir. Bireyin ayrı öğrenme biçimlerini bir arada kullanabilmesi,

kişinin çevresinde olup biten olayları gözlemlemesi, bunları kuramlarla bütünleştirmesi, denenceler kurup sınamasına ve yeni deneyimleri seçmesine yol açmaktadır (40).

Kolb öğrenme sürecini bir döngü olarak ele almıştır ve bu döngü içerisinde dört tip öğrenme biçimi yer almaktadır (Şekil 1)(41).

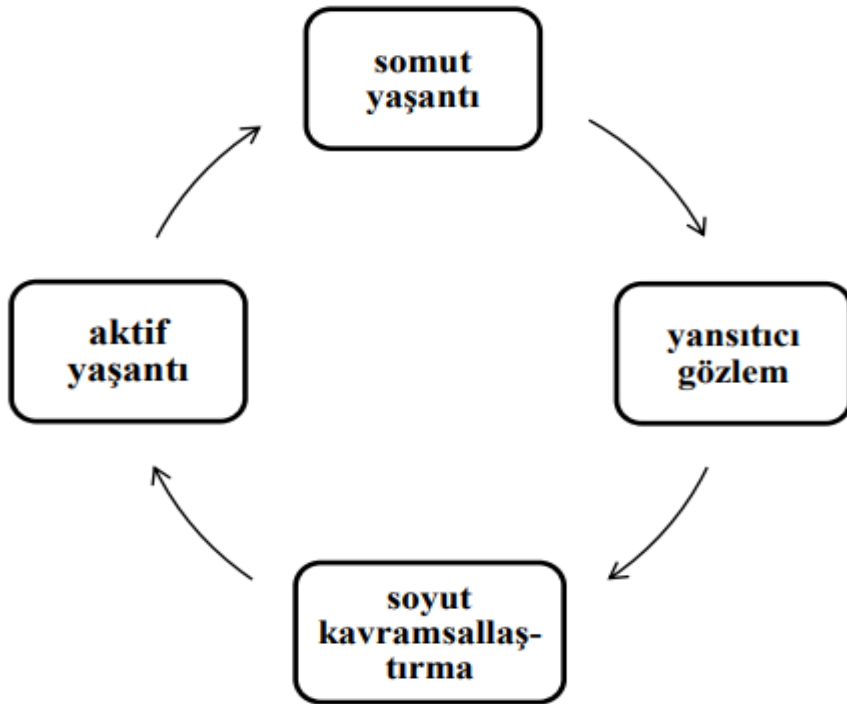
1.Somut Yaşantı

2.Yansıtıcı Gözlem

3.Soyut Kavramsallaştırma

4.Aktif Yaşantı

Her bir öğrenme biçimini simgeleyen öğrenme yolları farklıdır. Bu öğrenme yolları; somut yaşantı için hissederek, yansıtıcı gözlem için izleyerek, soyut kavramsallaştırma için düşünerek ve aktif yaşantı için yaparak öğrenmedir (42).



**Şekil-1. Kolb'a Göre Deneyimsel Öğrenme Döngüsü (41)**

### **Somut yaşantı**

Bu öğrenme biçimine sahip bireyler için hissederek öğrenme ön plandadır. Düşünerek hareket etmektense hislerine güvenirlir. Var olan problemi sadece var olduğu koşullar içinde

algırlar. Bu öğrenme biçimine sahip olan bireyler, öteki bireylerle bir arada bulunmaktan mutluluk duyarlar. Yeni görüş ve düşüncelere açık olur grup tartışmaları, bireysel çalışma, oyunlar ve rol yapma somut yaşantı öğrenme biçimine sahip olan bireylerin başlıca öğrenme etkinliklerini oluşturur (40).

### **Yansıtıcı gözlem**

Bu öğrenme biçimine sahip bireyler gözlemleyerek öğrenmeyi tercih ederler (41). Var olan bilgileriyle gözlemlerini bütünleştirirler. Bu kişiler karar vermeden önce olguyu dikkatle izleme; farklı açılardan bakma ve anlam bulmaya çalışırlar. Öğrenirken sabırlı, amaçlı olmaya ve dikkatli bir sorgulamaya özen gösterirler (40).

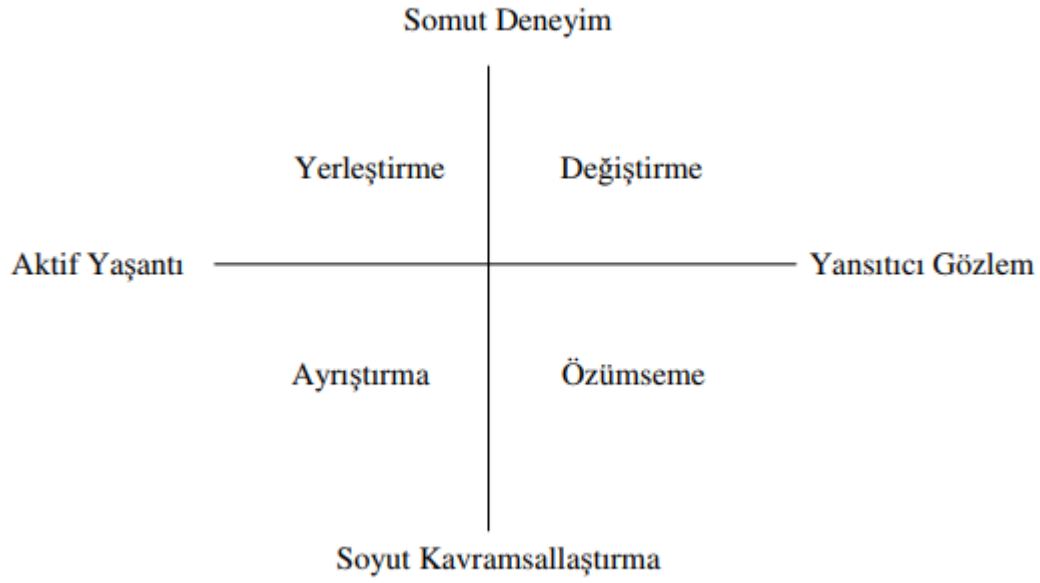
### **Soyut kavramsallaştırma**

Bir konu üzerinde düşünerek ve çözümlenmeler yaparak öğrenirler (41). Mantık ve düşünceler duyguların önüne geçmiştir. Bu öğrenme biçimine sahip kişiler olayların mantıksal analizini yaptıktan sonra, harekete geçmeyi düşünürler, böylece düşünerek öğrenme gerçekleşir. Bireysel çalışma, açık ve iyi yapılandırılmış fikir sunumları bu kişiler için uygundur (43).

### **Aktif yaşantı**

Bu öğrenme biçimine sahip bireylerde yaparak öğrenme ön plandadır (41). Ödevler, tartışmalar, projelere aktif olarak katılma bu stile sahip olan bireyler için en iyi öğrenme şeklidir. Bu bireyler hedefine ulaşabilmek için risk alma, çevreyi etkileme, başladığı işi tamamlama gibi konularda başarılıdırlar (40).

Kolb, ifade edilen öğrenme biçimlerine dayalı olarak değiştiren, özümseyen, ayrıştıran ve yerleştiren olmak üzere dört temel öğrenme stili oluşturmuştur. Değiştiren öğrenme stiline sahip bireyler daha çok yansıtıcı gözlem ve somut yaşantı öğrenme biçimini kullanmaktadır. Özümseyen öğrenme stiline sahip bireyler soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem yoluyla öğrenmeyi tercih eder. Ayrıştıran öğrenme stiline sahip bireylerde aktif yaşantı ve soyut kavramsallaştırma öğrenme biçimi baskındır. Yerleştiren öğrenme stiline sahip bireyler ise aktif yaşantı ve somut yaşantı öğrenme biçimlerini kullanır (Şekil 2)(44).



## Şekil-2. Kolb'a Göre Öğrenme Stilleri Sınıflandırması (44)

### Değiştiren Öğrenme Stili

Somut yaşantı ve yansıtıcı gözlem öğrenme biçimlerinin baskın olduğu öğrenme stilidir. Bu öğrenme stiline sahip olan kişilerin baskın özelliği, somut durumları birçok açıdan ele almak ve ilişkileri anlamlı bir şekilde organize etmektir. Bu bireyler olaylar karşısında harekete geçmek yerine gözlem yapmayı tercih etmektedirler. İç gözlem eğilimindedirler. Öğrenme durumlarında dikkatli, sabırlı ve objektif yargılarda bulunmaktadır. Düşüncelerini biçimlendirirken kendi duygu ve düşüncelerinin farkında olmaya çalışırlar (41,45,46).

Değiştiren öğrenme stiline sahip olan bireylerde,

- açıklamaları bütünleştirme
- gözlem yeteneğinin yüksek olması
- duygularına başvurma
- sezgilerini öne çıkarma
- yaratıcı olma, yeni fikirler üretme becerisi
- kültürel değerlerle ilgilenme
- açık görüşlü olma
- anlamlı düşünmeye odaklanma
- bilgi toplamada geniş kapsamlı olma gibi özellikler üstün yönler olarak sayılabilir.

Bu stile sahip bireylerin zayıf yönleri ise,

- Karar verme yeteneğinin az olması,
- kuramlar ve genellemeleri önemsememe,
- düşünceye yönelmenin zayıf olması,
- düşüncelerini uygulayabilmenin azlığı,
- düzenli ya da bilimsel olmanın az olması gibi özellikler sayılabilir (47).

### **Özümseyen Öğrenme Stili**

Bu öğrenme stili yansıtıcı gözlem ve soyut kavramsallaştırma öğrenme biçimlerinin birleşiminden oluşur. Bu stile sahip bireylerde düşünme becerisi, problemleri tespit etme ve teoriler geliştirme, değer ve anlamların farkında olma gibi özellikler öne çıkmaktadır. En belirgin özellikleri kavramsal modeller yaratmaktır. Soyut kavramlar ve fikirler üzerinde odaklanırlar. Dinleyerek ve izleyerek öğrenmeyi benimsedikleri için geleneksel öğrenme ortamları bu kişiler için daha uygundur (40,41,48,49).

Bu öğrenme stiline sahip öğrencilerin üstün yönleri,

- çoklu bakış açısı yaratabilme becerisi
- güçlü karar verme yeteneği
- tümevarımsal sonuç çıkarma
- kuramsal modeller oluşturma
- anlamlı düşünceye odaklanma
- soyut, analitik ve nitelikli görevler üstlenme
- sistematik olma ve bilimsel yaklaşıma önem verme olarak sayılabilir.

Zayıf yönleri ise,

- insanlara ve duygularına kısıtlı yoğunlaşma,
- kuramlar ve modeller uygulamada zorlanma ve bunları mantıksal bir şekilde açıklamayla bütünleştirme becerisinin zayıf olması
- karar vermede zorlanma
- somut ya da sayısal görevlerden kaçınma
- sanata olan ilginin az olmasıdır (49).

## **Ayrıştırıcı Öğrenme Stili**

Soyut kavramsallaştırma ve aktif yaşantı öğrenme biçimlerinin bileşiminden oluşur. Problem çözme, karar verme, fikirlerin mantıksal analizi ve sistematik planlama bu öğrenme stiline sahip bireylerin genel özellikleridir. Öğrenme sürecinde yaparak, yaşayarak öğrenme yolunu tercih ederler. Ayrıştırıcı öğrenme stiline sahip bireyler sosyal konular ve kişilerarası etkileşimden ziyade problemler ve kendilerine verilen görevlerle ilgilenmeyi tercih ederler. Öğrenme ortamında deneyler, simülasyonlar ve laboratuvar uygulamalarını tercih ederler (45,50,51).

Bu stiline sahip kişilerin güçlü yönleri;

- sorunları çözme becerisi
- karar vermedeki becerisi
- bir şeyler yaptırabilme becerisi
- konuya odaklanma
- fikirlerini pratik bir şekilde uygulamaya geçirme
- mantıklı olma
- sistematik ve bilimsel yaklaşım
- teknik hedefler belirleyebilme
- yeni düşünme ve harekete geçme stratejileri oluşturabilme olarak sıralanabilir.

Bu stile sahip bireylerin bazı zayıf yönleri ise;

- İlgilerinin kısıtlı olması
- sanatsal olamama
- açık fikirli olmama
- hayal gücünün zayıflığı
- insanları ve duyguları önemsememe olarak sıralanabilir (49).

## **Yerleştiren Öğrenme Stili**

Aktif yaşantı ve somut yaşantının birleşimi ile oluşur. Liderlik özelliği bulunan bu öğrencilerin plan yapma, kararları yürütme ve yeni deneyimler içinde yer alma en belirgin özelliklerini oluşturur. Y yaparak ve hissederek öğrenmeyi severler. Genelde girişkendirler,

esneklik ve açık fikirlilik belirgindir. Değişikliklere uyum sağlamada zorlanmazlar. Meraklı ve araştırmacı kişilerdir (41,51,52).

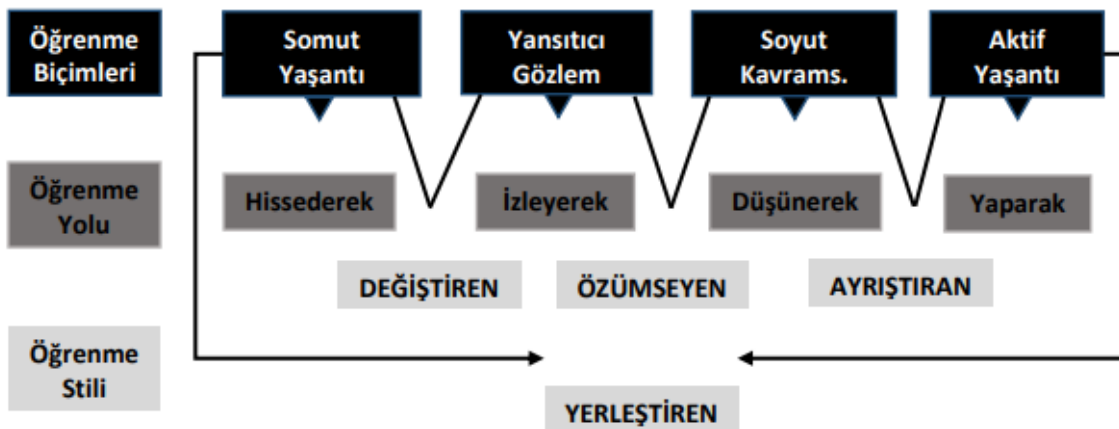
Bu stile sahip kişilerin güçlü yönleri;

- sezgisel ve meraklı olma
- şartlara uyum sağlama ve esnek olma
- risk almaktan hoşlanma
- sonuç odaklı olma
- yeni deneyimler yaşamaktan hoşlanma
- fırsat aramaktan hoşlanma
- açık fikirli olma

Zayıf yönler ise

- zaman zaman sabırsız olabilme
- bilimsellik ve sistematiklik konusunda zayıflık
- denetlenmekten hoşnut olmama
- analitik düşünme yeteneğinin az olması
- düzensiz olma olarak sıralanabilir (38,53)

Kolb'un öğrenme stilleri, öğrenme biçimleri ve bunların öğrenme yolları arasındaki ilişki Şekil 3'de yer almaktadır (7).



Şekil-3 Kolb'un Öğrenme Stilleri, Öğrenme Biçimleri ve Bunların Öğrenme Yolları Arasındaki İlişki (7)

## **Felder ve Silverman'ın Öğrenme Stili Modeli**

Felder ve Silverman öğrenme stillerini; duyuşal ve sezgisel, görsel ve işitsel, tümevarımla ve tümdengelikle, aktif ve yansıtıcı, ardışık ve bütünsel olarak beş boyutta gruptandırmıştır (28).

Duyuşal ve sezgisel öğrenenler: Duyuşal öğrenenler problemleri standart yöntemlerle çözerler. Ayrıntıya karşı sabırlıdırlar fakat karışıklıktan hoşlanmazlar. Ezberleme konusunda iyidirler. Dikkatlidirler fakat yavaş olabilirler. Sezgisel öğrenenler ise yeni yöntemler kullanmayı severler ve ezberden hoşlanmazlar. Ayrıntılardan sıkılırlar ve karmaşıklığı hoş karşılarlar. Yeni kavramları anlamada başarılıdırlar, sezgiseller hızlıdırlar fakat dikkatsiz olabilirler.

Görsel ve İşitsel Öğrenenler: Görsel öğrenenler gördüklerini (resimler, akış tabloları, zaman çizelgeleri, filmler, gösteriler vb.) daha iyi hatırlarlar. İşitsel öğrenenlerse duyduklarının çoğunu ve duyup söylediklerinin daha fazlasını hatırlarlar. İşitseller öğrendiklerini başkalarına anlatarak etkili bir şekilde öğrenirler.

Tümevarımla ve Tümdengelikle Öğrenenler: Tümevarımla öğrenenler ayrıntılardan genele ulaşırlar. Tümdengelikle öğrenenler ise önce geneli öğrenip, daha sonra ayrıntıya inerler.

Aktif ve Yansıtıcı Öğrenenler: Aktif öğrenenler deneyerek ve başkalarıyla çalışarak öğrenirler, grup çalışmasında başarılıdırlar. Yansıtıcı öğrenenler ise sunulan bilgi üzerinde düşünmelerine fırsat verildiği zaman etkili öğrenirler.

## **McCarthy Öğrenme Stili Modeli**

McCarthy öğrenme stili modeli Kolb'un öğrenme stili modelini temel almış olup, öğrenmeyi yeni şeyler kavramak ve bunlara yönelik tepkiler gerçekleştirme olarak ifade etmektedir. Kolb'un tanımladığı öğrenme yetenekleri, McCarthy'nin modelindeki öğrenme stillerinin belirlenmesinde etkili olmaktadır (42). McCarthy 'e göre öğrenme sürecinde esas önemli olan şey yeni bilgileri nasıl algıladığımız ve algıladığımız bu bilgileri beynimizde nasıl işlediğimizdir. Her bireyin öğrendiği yeni bilgileri algılama ve işleme tercihleri farklıdır. Bazı bireyler bilgiyi çevreyi izleyerek, bazıları iç gözlemleri yoluyla, bazıları yaparak ve yaşayarak, bazıları ise düşünce yoluyla öğrenmeyi tercih ederler. Öğrenirken tercih edilen bu

dört farklı stilden dolayı McCarthy Öğrenme Stili Modeli 4MAT (Mode Application Techniques) modeli olarak da adlandırılmaktadır (54-56).

McCarthy araştırmaları sonucunda öğrenme stillerini; birinci tip öğrenenler (imgesel öğrenenler), ikinci tip öğrenenler (analitik öğrenenler), üçüncü tip öğrenenler (sağduyulu öğrenenler) ve dördüncü tip öğrenenler (dinamik öğrenenler) olmak üzere dört kategoride toplamıştır. McCarthy'e göre bu dört stilin her biri bir çeyrekte dir. İmgesel öğrenen bireyler birinci çeyrekte olup, hissederek ve izleyerek öğrenirler. Analitik öğrenen bireylerde izleyerek ve düşünerek öğrenme baskın olup ikinci çeyrekte bulunurlar. Sağduyulu öğrenenler üçüncü çeyrekte olup, kavramlar yoluyla düşünerek ve bir şeyleri deneyerek, yaparak öğrenmeyi tercih ederler. Dinamik öğrenenler, hissederek ve yaparak öğrenmeyi tercih ederler ve dördüncü çeyrekte bulunurlar (27).

## GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırmada, Trakya Üniversitesi Tıp Fakóltesi'ndeki öğrencilerin öğrenme stillerini araştırmak amaçlanmıştır.

Araştırma 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Trakya Üniversitesi Tıp Fakóltesinde yürütölmüştür.

Araştırmanın evrenini Trakya Üniversitesi Tıp Fakóltesi'nde öğrenim gören 1513 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmamızda örnekleme seçimi yapılmamış, evrenin tümü çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışmaya, araştırmaya katılmayı kabul etmiş 815 öğrenci dahil edilmiştir. Çalışmamıza toplam katılım oranı %53,86 olarak gerçekteşmiştir.

Etik kurul onayı (Ek-1) alındıktan sonra araştırmacı tarafından katılımcılar ile yüz yüze ve sınıf ortamında görüşerek anketlerin doldurulması sağlanmıştır. Araştırmaya katılanların kimlik bilgileri toplanmamıştır. Araştırmaya katılacak olan kişiler sözlü olarak bilgilendirildi ve onayları alındı. Bu bilgilendirme ve onam alma süreci, araştırma anketinin giriş bölümünde bulunan, araştırmayı açıklayan ve katılımlarını isteyen bir metin yardımıyla sağlandı ve kabul ettiklerini bildiren gönüllüler araştırma içerisine dahil edildi.

Araştırmacı tarafından ek bir anket formu hazırlandı. Anket içerisinde, katılımcıların, cinsiyet, yaş, sınıf, not ortalaması, mezun olduğu lise türü, ailesinin aylık geliri, yaşadığı yer, ders çalışma alışkanlıkları, ders çalışma ortamları, ders çalışırken çay kahve kullanım durumu veya varsa kullandıkları diğer uyarıcı maddeler, sigara ve alkol kullanımı ve üniversitenin öğrencilere sunduğu rehberlik ve danışmanlık hizmetinden yararlanma durumunu sorgulayan 14 soru bulunmaktaydı. Ek olarak katılımcıların öğrenme stilini belirlemek amacıyla 12 maddeden oluşan KOLB Öğrenme Stili Envanteri-III (KÖSE-III) ankete dahil edildi (Ek-2).

### **Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri-III (KÖSE-III)**

Bireylerin öğrenme stillerinin şekillenmesinde, psikolojik özellikler, eğitimde uzmanlaşılacak alan veya meslek gibi unsurların etkili olduğu birtakım araştırmalar tarafından ortaya konulmuştur (41,57). Tüm bu unsurlar, bireylerin öğrenme stillerinin kendi içinde duyuşsal, fizyolojik ve bilişsel boyutlarının olmasına ve kuramcılarının bu boyutlardan birisi üzerine odaklanmaları ile pek çok öğrenme stili modelinin oluşmasına neden olmuştur (29). Bu çalışmada ise en fazla kullanılan modeller arasında ve bilişsel boyutta hazırlanmış olan Kolb öğrenme stili modeli kullanılmıştır.

KÖSE-III Kolb'un öğrenme stilleri envanterinin Türkçe uyarlaması yapılmış olan son versiyonudur (30).

12 maddeden oluşan envantere her bir madde de dört tane ifade yer alır. Bu ifadelerden;

Birinci seçenekler somut yaşantı (SY),

İkinci seçenekler yansıtıcı gözlem (YG),

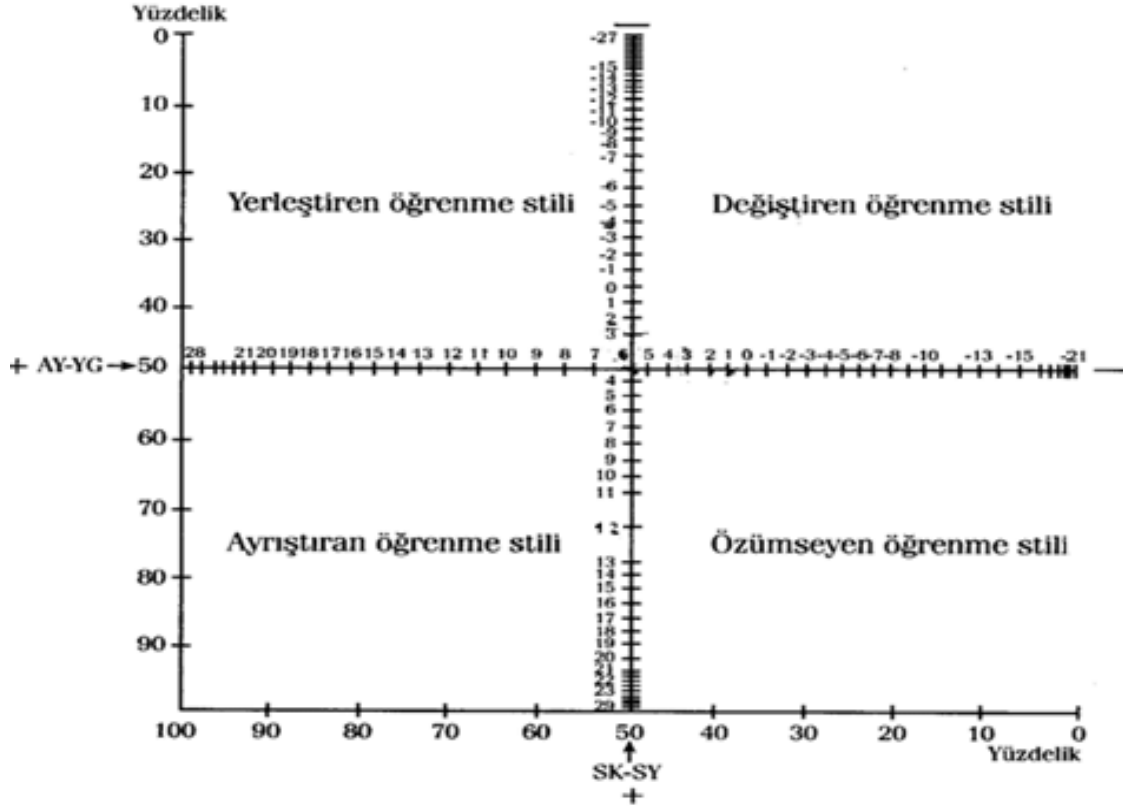
Üçüncü seçenekler soyut kavramsallaştırma (SK),

Dördüncü seçenekler aktif yaşantı (AY) öğrenme biçimini ifade eder.

Seçenekler içinde kişi kendine en uygun olanı için "4", ikinci uygun olanı için "3", üçüncü uygun olanı için "2" ve en az uygun olanı için "1" olacak şekilde puanlama yapılmaktadır. Her bir öğrenme biçimi için ölçekten alınabilecek minimum puan 12, maksimum puan 48 olabilir.

Sonra bu 12 maddenin toplam aktif yaşantı (AY) puanı, yansıtıcı gözlem (YG) puanı, somut yaşantı (SY) puanı ve soyut kavramsallaştırma (SK) puanı hesaplanır. Sonraki aşama birleştirilmiş puanların hesaplanmasıdır.

Birleştirilmiş puanlar; soyut kavramsallaştırma puanından somut yaşantı puanının çıkarılmasıyla elde edilen SK-SY puanı; aktif yaşantı puanından yansıtıcı gözlem puanının çıkarılmasıyla AY-YG puanı elde edilir. Bu işlemler neticesinde SK-SY ve AY-YG için -36 ile +36 arasında değişen puanlar elde edilmiş olur. Birleştirilmiş puanların belirlenmesi ile bu iki puan diyagramda yerine koyulur ve kesiştikleri bölge birey için en uygun olan öğrenme stilini belirlememizi sağlar. Öğrenme stilini belirlemek için kullanılan diyagram Şekil-4'de gösterilmiştir (38).



Şekil-4. Öğrenme Stillerini Belirlemede Kullanılan Diyagram (38)

Gencel tarafından yapılan çalışmada KÖSE-III güvenilirlik katsayıları Tablo-1' de verilmiştir (30).

Tablo-1. KÖSE-III Güvenirlik Katsayıları (30)

KÖSE-III GÜVENİRLİK	KATSAYILARI
Öğrenme Yolları	Cronbach - alpha
Somut Yaşantı	0,76
Yansıtıcı Gözlem	0,71
Soyut Kavramsallaştırma	0,80
Aktif Yaşantı	0,75
SK-SY	0,84
AY-YG	0,79

## İSTATİSTİKSEL ANALİZ

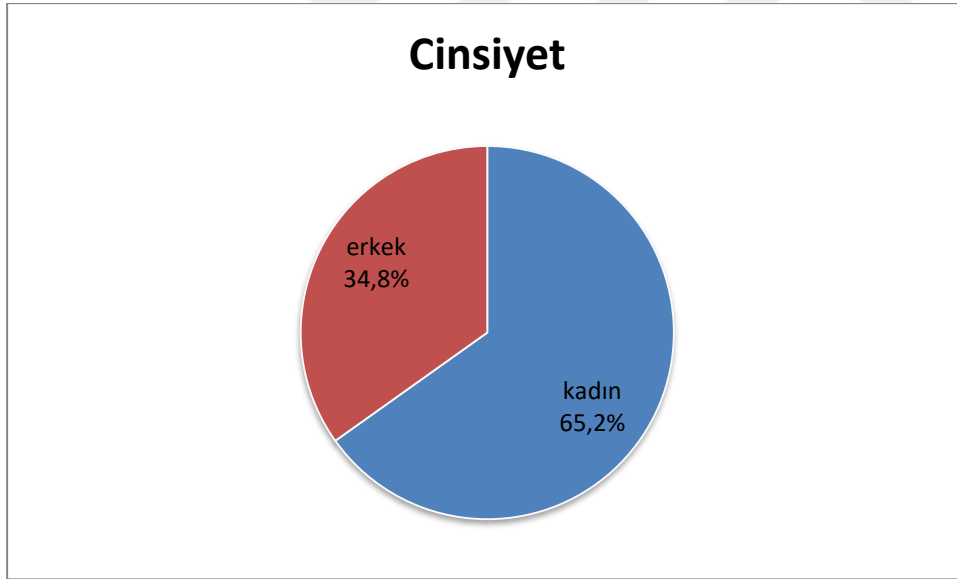
Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS 19 (Statistical Package for the Social Sciences, version 19, seri no: 10240642) istatistik programı kullanılarak yapıldı. Değişkenlerin normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk testleri kullanıldı. Araştırmadaki değişkenlerin normal dağılıma uygun olmadığı saptandığı için çalışmamızda non-parametrik testler kullanıldı.

İstatistiksel yöntem olarak tanımlayıcı istatistikler, Ki-kare analiz testi, Kruskal-Wallis testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi ( $p$ ) ilgili testlerle birlikte gösterildi ( $p < 0,05$  olduğunda anlamlı,  $p \geq 0,05$  olduğunda anlamsız kabul edildi).



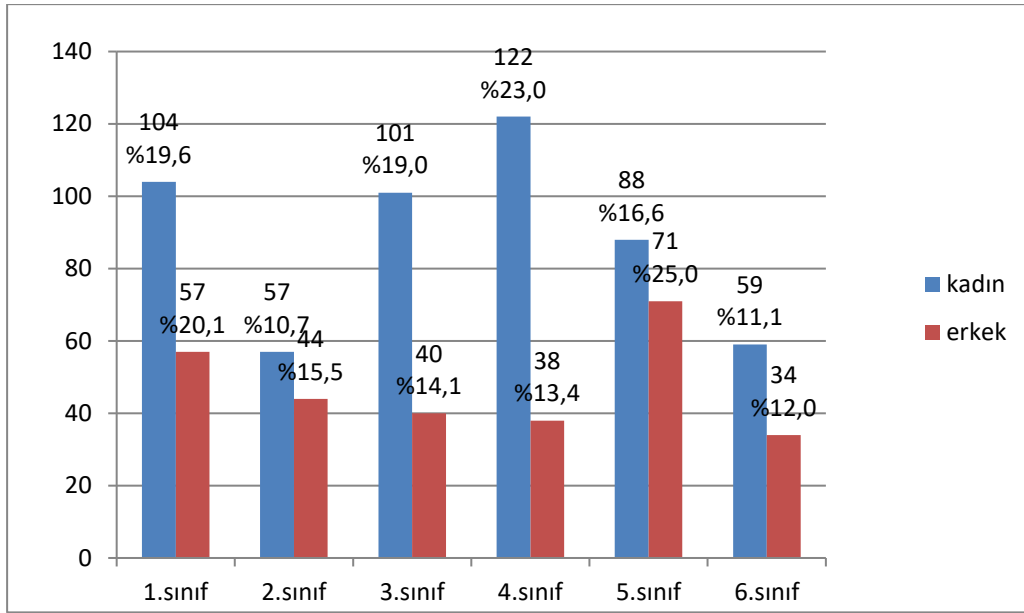
## BULGULAR

Araştırmamıza toplam 815 katılımcı dahil edilmiştir. Bu katılımcılardan 531'i (%65,2) kadın, 284'ü (%34,8) ise erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması  $21,55 \pm 2,106$ , minimum yaş 17 ve maksimum yaş 29 şeklindedir. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı Şekil-5'de gösterilmiştir.



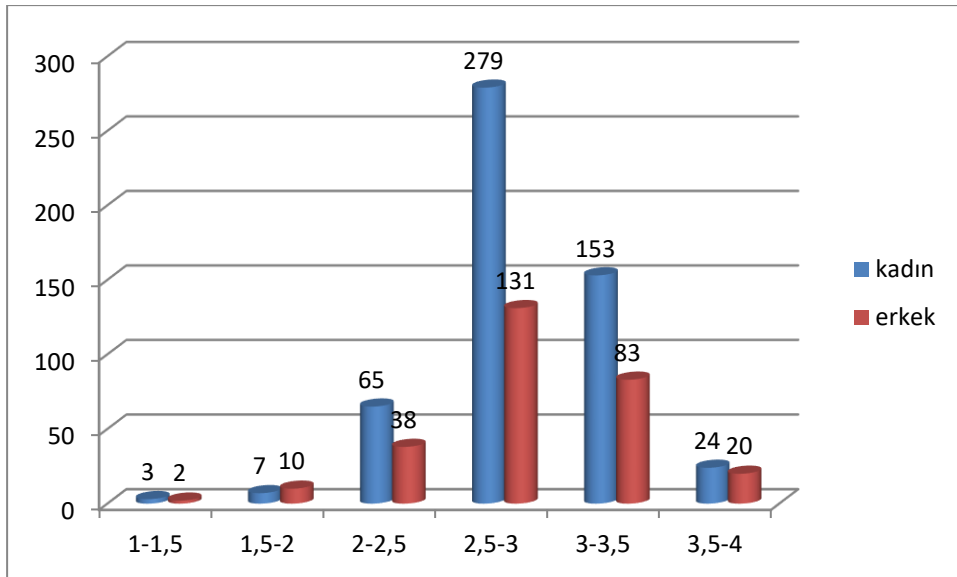
**Şekil -5. Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımları**

Katılımcıların 161'i(%19,8) 1. Sınıf, 101'i(%12,4) 2. Sınıf, 141'i(%17,3) 3. Sınıf 160'i(%19,6) 4. Sınıf 159'i(%19,5) 5. Sınıf 93'i(%11,4) 6. Sınıf olarak saptanmıştır. Katılımcıların cinsiyetlerinin sınıflara göre dağılımı Şekil-6'da gösterilmiştir.



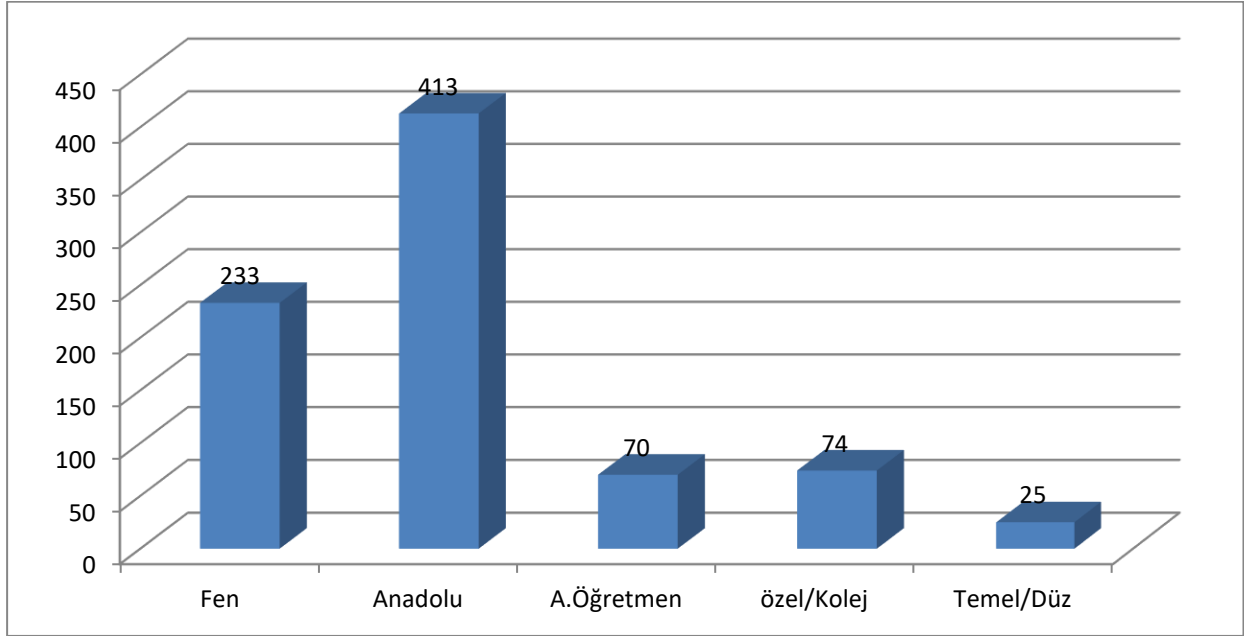
**Şekil-6. Katılımcılarda cinsiyetin sınıflara göre dağılımları**

Katılımcıların not ortalamalarına bakıldığında 1-1,5 not ortalamasına sahip 5 (%0,6) kişi, 1,5-2 not ortalamasına sahip 17 (%2,1) kişi, 2-2,5 not ortalamasına sahip 103 (%12,6) kişi, 2,5-3 not ortalamasına sahip 410 (%50,3) kişi, 3-3,5 not ortalamasına sahip 236 (%29,0) kişi, 3,5-4 not ortalamasına sahip 44 (%5,4) kişi bulunmuştur. Katılımcıların not ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı Şekil-7’de gösterilmiştir.



**Şekil-7. Not ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı**

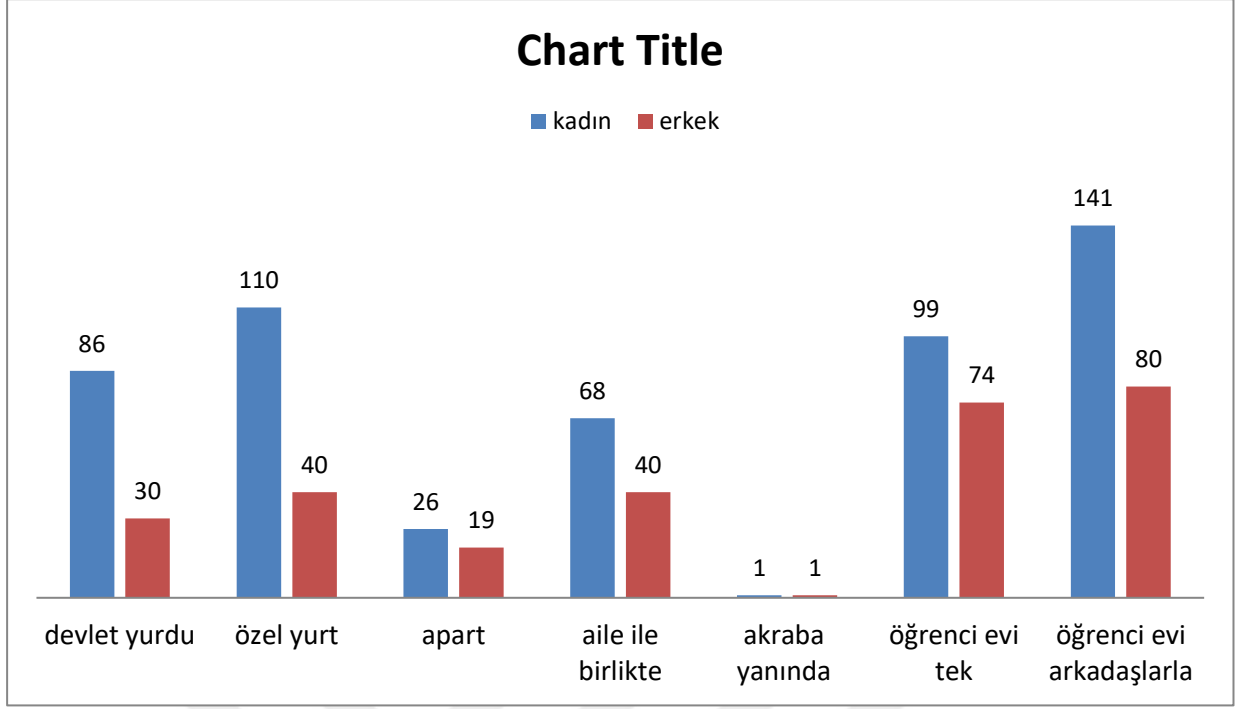
Katılımcıların mezun olduğu lise türüne bakıldığında; fen lisesi mezunu 233 (%28,6) kişi, Anadolu lisesi mezunu 413 (%50,7) kişi, Anadolu öğretmen lisesi mezunu 70 (%8,6) kişi, özel lisesi mezunu 74 (%9,1) kişi, temel/düz lisesi mezunu 25 (%3,1) kişi belirlenmiştir. Katılımcıların mezun oldukları liselere göre dağılımı Şekil-8’de gösterilmiştir.



**Şekil-8. Katılımcıların mezun olduğu liselere göre dağılımı**

Katılımcıların ailelerinin aylık gelirlerine bakıldığında 1500 TL ve altı 46 (%5,6) kişi, 1501- 5000 TL arası 478 (%58,7) kişi, 5001 TL ve üzeri 291(%35,7) kişi bulunmuştur.

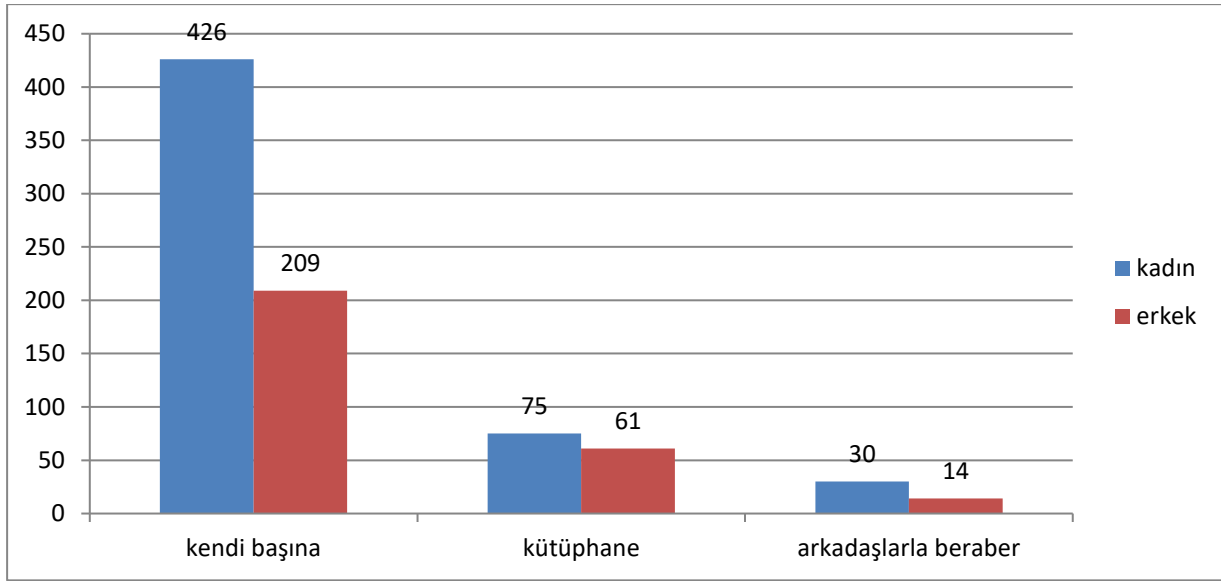
Katılımcıların yaşadığı yere bakıldığında 116 (%14,2) kişi devlet yurdunda, 150 (%18,4) kişi özel yurttan, 45 (%5,5) kişi apartta, 108 (%13,3) kişi ailesi ile birlikte, 2 (%0,2) kişi akrabasının yanında, 173 (%21,2) kişi öğrenci evinde tek başına, 221 (%27,1) kişi öğrenci evinde arkadaşlarıyla beraber yaşadığını belirtmiştir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre yaşadıkları yerin dağılımı Şekil-9’da gösterilmiştir.



**Şekil-9. Katılımcıların cinsiyete göre yaşadığı yer**

Katılımcıların 298'i (%36,6) hergün ders çalışırken, 503'ü (%61,7) sınavlardan önce ders çalıştığını belirtmiştir. 14 (%1,7) kişi bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Hergün ders çalışanlar  $3,03 \pm 1,315$  saat çalışırken minimum 1 saat maksimum 9 saat ders çalıştıklarını belirtmişlerdir. Sınavlardan önce ders çalışmaya başlayanlar  $17,79 \pm 7,831$  gün kala ders çalıştığını, minimum 3 gün maksimum 60 gün önce olarak belirtmişlerdir.

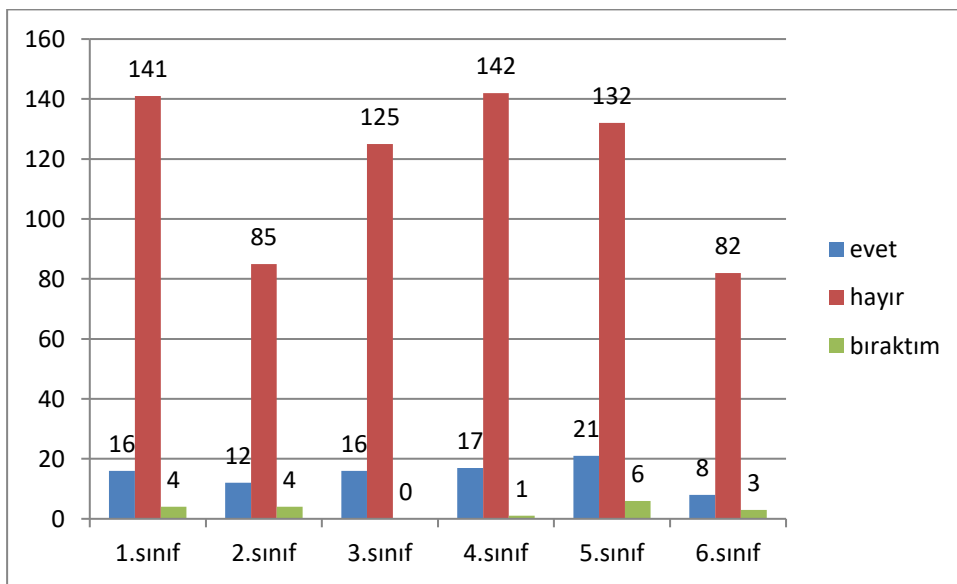
Katılımcıların nasıl bir ortamda ders çalıştığına bakıldığında 635 (%77,9) kişi kendi başına, 136 (%16,7) kişi kütüphanede, 44 (%5,4) kişi arkadaşlarıyla beraber ders çalıştığını belirtmiştir. Kadınların 426'sı (%80,2) kendi başına 75'i (%14,1) kütüphanede, 30'u (%5,6) arkadaşlarıyla beraber çalıştığı bulunmuştur. Erkeklerin 209'u (%73,6) kendi başına, 61'i (%21,5) kütüphanede, 14'ü (%4,9) arkadaşlarıyla beraber çalıştığı bulunmuştur. Katılımcıların cinsiyete göre tercih ettikleri ders çalışma ortamları dağılımı Şekil-10'da gösterilmiştir.



**Şekil-10. Katılımcıların cinsiyete göre tercih ettiği ders çalışma ortamının dağılımı**

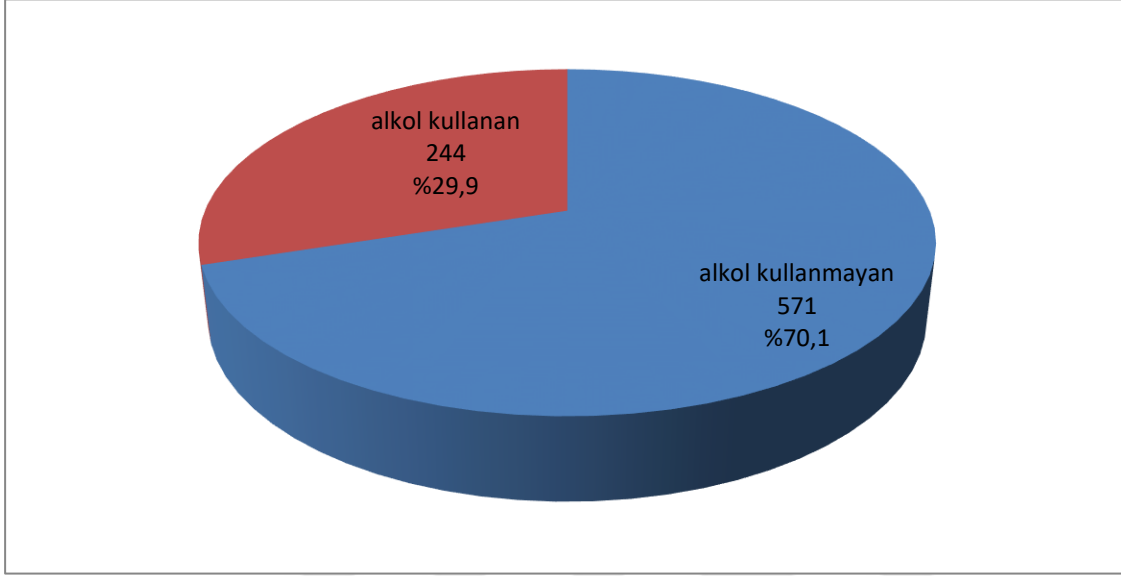
Katılımcılara ders çalışırken çay, kahve, enerji içeceği veya uyarıcı madde/ilaç kullanım durumunu sorduğumuzda 159(%19,5) kişi bunlardan hiçbirini kullanmadığını belirtti.656 (%80,5)kişi evet cevabını verdi. Evet cevabı veren katılımcılardan 15(%1,8) kişi enerji içeceği kullandığını, 5(%0,6) kişi ritalin kullandığını belirtti.

Katılımcıların sigara kullanım durumuna bakıldığında, 707 (%86,7)kişi sigara kullanmadığını, 90 (%11,0) kişi aktif sigara kullandığını, 18 (%2,0) kişi sigarayı bıraktığını belirtti. Katılımcıların sigara kullanım durumunun sınıflara göre dağılımı Şekil-11’de gösterilmiştir.



**Şekil-11. Sınıflara göre sigara içme durumunun dağılımı**

Katılımcıların alkol kullanım durumuna bakıldığında 571 (%70,1)kişi alkol kullanmadığını, 244 (%29,9) kişi alkol kullandığını belirtti. Katılımcıların alkol kullanım durumu Şekil-12’de gösterilmiştir.



Şekil-12. Alkol kullanım durumu

Araştırmamıza katılan öğrencilerin KÖSE-III’e verdiği cevaplar Tablo-2’de verilmiştir.

Tablo-2. Katılımcıların KÖSE-III’e Verdiği Cevaplar

Soru.1 Öğrenirken...	4 (en uygun)	3 (2. uygun)	2 (3.uygun)	1 (en az uygun)
duygularımı göz önüne almaktan hoşlanırım.	117 %14,4	92 %11,3	193 %23,7	<b>413</b> <b>%50,6</b>
izlemekten ve dinlemekten hoşlanırım.	<b>268</b> <b>%32,9</b>	230 %28,2	178 %21,8	139 17,1
fikirler üzerine düşünmekten hoşlanırım.	235 %28,8	<b>265</b> <b>%32,5</b>	221 %27,2	94 %11,5
bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.	195 %23,9	<b>228</b> <b>%28,0</b>	223 %27,4	169 %20,7

Soru.2	4	3	2	1
En iyi...	(en uygun)	(2. uygun)	(3.uygun)	(en az uygun)
duygularıma ve önsezime güvendiğimde öğrenirim.	105 %12,8	108 %13,3	172 %21,1	<b>430</b> <b>%52,8</b>
dikkatlice dinlediğimde ve izlediğimde öğrenirim.	257 %31,6	<b>264</b> <b>%32,4</b>	217 %26,6	77 %9,4
mantıksal düşünmeyi temel aldığımda öğrenirim.	<b>314</b> <b>%38,5</b>	239 %29,3	161 %19,8	101 %12,4
bir şeyler elde etmek için çok çalıştığımda öğrenirim.	139 %17,1	204 %25,0	<b>265</b> <b>%32,5</b>	207 %25,4

Soru.3	4	3	2	1
Öğrenirken...	(en uygun)	(2. uygun)	(3.uygun)	(en az uygun)
güçlü duygu ve tepkilerle dolu olurum	154 %18,9	175 %21,5	<b>243</b> <b>%29,8</b>	<b>243</b> <b>%29,8</b>
sessiz ve çekingen olurum.	154 %18,9	142 %17,4	185 %22,7	<b>334</b> <b>%41,0</b>
sonuçları bulmaya yönelirim.	<b>364</b> <b>%44,7</b>	240 %29,4	120 %14,7	91 %11,2
yapılanlardan sorumlu olurum.	143 %17,5	258 %31,7	<b>267</b> <b>%32,8</b>	147 %18,0

Soru.4	4	3	2	1
En iyi...	(en uygun)	(2. uygun)	(3.uygun)	(en az uygun)
duygularımla öğrenirim.	101 %12,4	65 %8,0	118 %14,5	<b>531</b> <b>%65,1</b>
izleyerek öğrenirim.	121 %14,8	272 %33,4	<b>324</b> <b>%39,8</b>	98 %12,0
düşünerek öğrenirim.	207 %25,4	226 %27,7	<b>288</b> <b>%35,4</b>	94 %11,5
yaparak öğrenirim.	<b>383</b> <b>%47,0</b>	255 %31,3	85 %10,4	92 %11,3

Soru.5 Öğrenirken...	4 (en uygun)	3 (2. uygun)	2 (3.uygun)	1 (en az uygun)
yenı deneyımlere açık olurum.	145 %17,8	165 %20,2	228 %28,0	<b>277</b> <b>%34,0</b>
konunun her yönüne bakarım.	140 %17,2	<b>244</b> <b>%29,9</b>	222 %27,3	209 %25,6
analiz etmekten ve onları parçalara ayırmaktan hoşlanırım.	<b>304</b> <b>%37,3</b>	181 %22,2	191 %23,4	139 %17,1
denemekten hoşlanırım.	<b>226</b> <b>%27,7</b>	225 %27,6	174 %21,4	190 %23,3

Soru.6 Öğrenirken...	4 (en uygun)	3 (2. uygun)	2 (3.uygun)	1 (en az uygun)
sezgisel biriyim.	89 %10,9	81 %9,9	285 %35,0	<b>360</b> <b>%44,2</b>
gözleyen biriyim.	241 %29,6	<b>323</b> <b>%39,6</b>	153 %18,8	98 %12,0
mantıklı biriyim.	<b>383</b> <b>%47,0</b>	223 %27,4	133 %16,3	76 %9,3
hareketli biriyim.	102 %12,5	188 %23,1	244 %29,9	<b>281</b> <b>%34,5</b>

Soru.7 En iyi...	4 (en uygun)	3 (2. uygun)	2 (3.uygun)	1 (en az uygun)
kişisel ilişkilerden öğrenirim.	121 %14,8	140 %17,2	195 %23,9	<b>359</b> <b>%44,1</b>
gözlemlerden öğrenirim.	103 %12,6	271 %33,3	<b>297</b> <b>%36,4</b>	144 %17,7
akılcı kuramlardan öğrenirim.	<b>227</b> <b>%27,9</b>	175 %21,4	210 %25,8	203 %24,9

uygulama ve denemelerden öğrenirim.	<b>364</b> %44,8	228 %28,0	114 %14,0	109 %13,4
-------------------------------------	---------------------	--------------	--------------	--------------

Soru.8 Öğrenirken...	<b>4</b> (en uygun)	<b>3</b> (2. uygun)	<b>2</b> (3.uygun)	<b>1</b> (en az uygun)
kişisel olarak o işin bir parçası olurum.	<b>255</b> %31,4	186 %22,8	174 %21,3	200 %24,5
işleri yapmak için acele etmem.	122 %15,0	147 %18,0	217 %26,6	<b>329</b> %40,4
kuram ve fikirlerden hoşlanırım.	185 %22,7	203 %24,9	<b>266</b> %32,6	161 %19,8
çalışmalardaki sonuçları görmekten hoşlanırım.	253 %31,1	<b>279</b> %34,2	158 %19,4	125 %15,3

Soru.9 En iyi...	<b>4</b> (en uygun)	<b>3</b> (2. uygun)	<b>2</b> (3.uygun)	<b>1</b> (en az uygun)
duygularıma dayandığım zaman öğrenirim.	96 %11,8	61 %7,5	110 %13,5	<b>548</b> %67,2
gözlemlerime dayandığım zaman öğrenirim.	117 %14,4	<b>325</b> %39,8	289 %35,5	84 %10,3
fikirlerime dayandığım zaman öğrenirim.	156 %19,1	232 %28,5	<b>331</b> %40,6	96 %11,8
öğrendiklerimi uyguladığım zaman öğrenirim	<b>446</b> %54,7	197 %24,2	85 %10,4	87 %10,7

Soru.10 Öğrenirken...	<b>4</b> (en uygun)	<b>3</b> (2. uygun)	<b>2</b> (3.uygun)	<b>1</b> (en az uygun)
kabul eden biriyim.	144 %17,7	209 %25,6	<b>318</b> %39,0	144 %17,7
çekinden biriyim.	109 %13,3	91 %11,2	152 %18,7	<b>463</b> %56,8

<b>akılcı biriyim.</b>	<b>359</b> <b>%44,0</b>	212 %26,0	152 %18,7	92 %11,3
<b>sorumlu biriyim.</b>	203 %24,9	<b>303</b> <b>%37,2</b>	193 %23,7	116 %14,2

<b>Soru.11</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
<b>Öğrenirken...</b>	<b>(en uygun)</b>	<b>(2. uygun)</b>	<b>(3.uygun)</b>	<b>(en az uygun)</b>
<b>katılırim.</b>	122 %15,0	199 %24,4	<b>267</b> <b>%32,8</b>	227 %27,8
<b>gözlemekten hoşlanırım.</b>	231 %28,3	<b>234</b> <b>%28,7</b>	198 %24,3	152 %18,7
<b>değerlendiririm.</b>	195 %23,9	205 %25,2	196 %24,0	<b>219</b> <b>%26,9</b>
<b>aktif olmaktan hoşlanırım.</b>	<b>267</b> <b>%32,8</b>	177 %21,7	154 %18,9	217 %26,6

<b>Soru.12</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
<b>En iyi...</b>	<b>(en uygun)</b>	<b>(2. uygun)</b>	<b>(3.uygun)</b>	<b>(en az uygun)</b>
<b>alıcı ve açık fikirli olduğum zaman öğrenirim.</b>	173 %21,2	201 %24,7	212 %26,0	<b>229</b> <b>%28,1</b>
<b>dikkatli olduğum zaman öğrenirim.</b>	199 %24,5	230 %28,2	<b>231</b> <b>%28,3</b>	155 %19,0
<b>fikirleri analiz ettiğim zaman öğrenirim.</b>	<b>215</b> <b>%26,4</b>	195 %23,9	199 %24,4	206 %25,3
<b>pratik olduğum zaman öğrenirim.</b>	<b>228</b> <b>%28,0</b>	189 %23,2	173 %21,2	225 %27,6

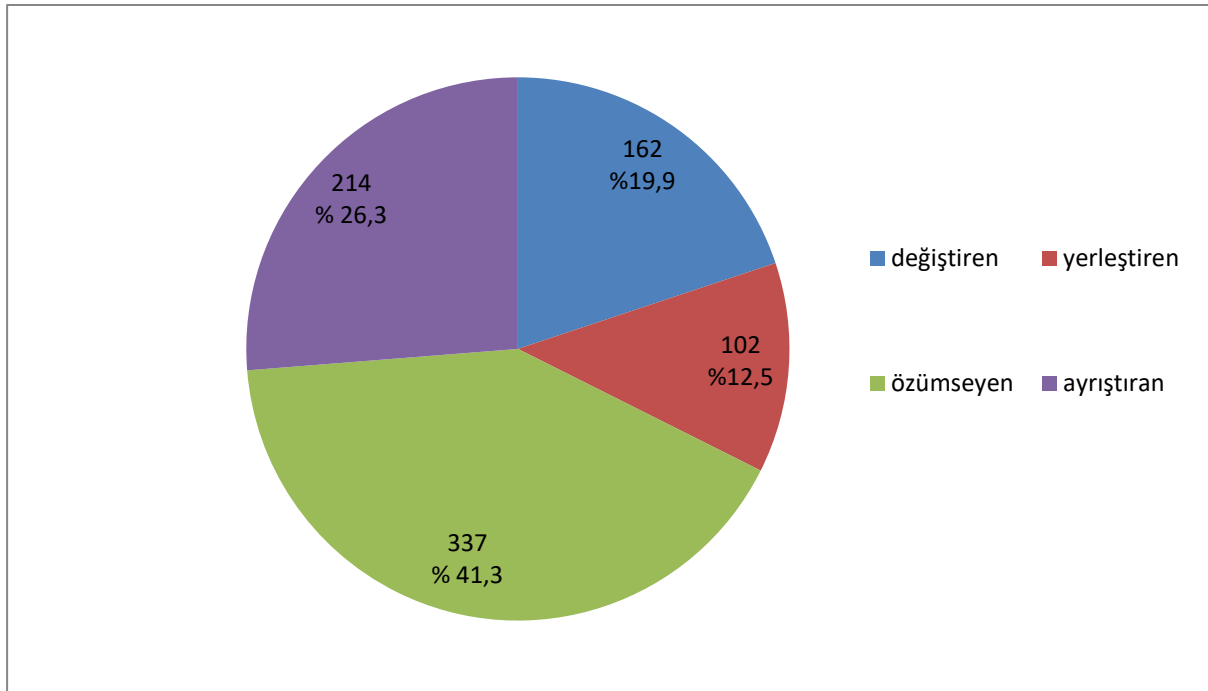
Araştırmaya katılan öğrencilerin KOLB öğrenme stili envanterlerinden aldıkları ortalama puanlara bakıldığında öğrencilerin KÖSE-III'e göre en fazla tercih ettikleri öğrenme biçimi  $32,97 \pm 6,74$  ile Soyut Kavramsallaştırma (SK) olmuştur. Soyut kavramsallaştırma (SK) öğrenme biçimini sırasıyla aktif yaşantı (AY) ( $32,17 \pm 6,02$ ), yansıtıcı gözlem (YG) ( $29,67 \pm 5,36$ ) ve somut yaşantı (SY) öğrenme biçimi ( $25,18 \pm 6,27$ ) takip etmektedir.

Birleştirilmiş alt boyut puanları ise, AY-YG da  $2,49 \pm 9,60$  ve SK-SD de ise  $7,78 \pm 11,49$  bulunmuştur. Katılımcıların öğrenme biçimleri Tablo-3’de gösterilmiştir.

**Tablo-3. Katılımcıların KÖSE-III’e Göre Öğrenme Biçimleri ve Birleştirilmiş Puanlar**

	N	Minumum	Maksimum	Ortalama±S. sapma
Aktif yaşantı	815	12	46	$32,17 \pm 6,02$
Yansıtıcı gözlem	815	12	44	$29,67 \pm 5,36$
Soyut kavramsallaştırma	815	12	48	$32,97 \pm 6,74$
Somut yaşantı	815	12	47	$25,18 \pm 6,27$
AY-YG	815	-26	34	$2,49 \pm 9,60$
SK-SD	815	-28	36	$7,78 \pm 11,49$

Katılımcıların KÖSE-III e göre öğrenme stillerine bakıldığında özümseyen tip öğrenme stili 337 (% 41,3) kişi, ayırıştırıcı tip öğrenme stili 214 (% 26,3) kişi, değiştiren tip öğrenme stili 162 (%19,9) kişi, yerleştiren tip öğrenme stili 102 (%12,5) kişi olarak bulunmuştur. Katılımcıların öğrenme stilleri dağılımı Şekil-13’de gösterilmiştir.



**Şekil-13. Katılımcıların Öğrenme Stilleri Dağılımı**

Araştırmamıza katılan kadın öğrencilerinden 214 (%40,3) kişinin özümseyen tip öğrenme stiline, 125 (%23,5) kişinin ayırıştırıcı tip öğrenme stiline, 114 (%21,5) kişinin değiştiren tip öğrenme stiline, 78 (%14,7) kişinin yerleştiren tip öğrenme stiline sahip olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilere bakıldığında, 123 (%43,3) kişinin özümseyen tip öğrenme stiline, 89 (%31,3) kişinin ayırıştırıcı tip öğrenme stiline, 48 (%16,9) kişinin değiştiren tip öğrenme stiline, 24 (%8,5) kişinin yerleştiren tip öğrenme stiline sahip olduğu bulunmuştur. KOLB öğrenme stillerine göre cinsiyet ile anlamlı fark bulunmuştur ( $p < 0,05$ ). Öğrenme stili ile cinsiyet arasındaki ilişki Tablo-4'te gösterilmiştir.

**Tablo-4. Öğrenme stili ile cinsiyet arasındaki ilişki**

Cinsiyet		Değiştiren	Özümseyen	Ayırıştırıcı	Yerleştiren	Total
Kadın	n	114	<b>214</b>	125	78	531
	%	%21,5	<b>%40,3</b>	%23,5	%14,7	%100
Öğrenme stili	%	%70,4	<b>%63,5</b>	%58,4	%76,5	%65,2
Erkek	n	48	<b>123</b>	89	24	284
	%	%16,9	<b>%43,3</b>	%31,3	%8,5	%100
Öğrenme stili	%	%29,6	<b>%36,5</b>	%41,6	%23,5	%34,8
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =12,386 Sd=3 P=0,006						

Çalışmamıza katılan öğrencilerin öğrenme stilleri ile yaş arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark saptanmamıştır ( $p = 0,779$ ). Öğrenme stili ile yaş arasındaki ilişki Tablo-5'te gösterilmiştir.

**Tablo-5. Öğrenme stiline yaş ile ilişkisi**

Öğrenme stilleri	N	Sıra Ortalaması	X <sup>2</sup>	Sd	P
Değiştiren	162	21,54	1,093	3	0,779
Özümseyen	<b>337</b>	21,55			
Ayrıştıran	214	21,64			
Yerleştiren	102	21,42			

Katılımcıların sınıf düzeyine göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı fark bulunmuştur ( $p < 0,001$ ). Öğrenme stili ile sınıf düzeyi arasındaki ilişki Tablo-6'da gösterilmiştir.

**Tablo-6. Öğrenme stili ile sınıf düzeyi arasındaki ilişki**

		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Sınıf Düzeyi						
1.sınıf	n	38	<b>68</b>	45	10	161
	%	%23,6	<b>%42,2</b>	%28,0	%6,2	%100
Öğrenme stili	%	%23,5	<b>%20,2</b>	%21,0	%9,8	%19,8
2.sınıf	n	18	<b>33</b>	21	29	101
	%	%17,8	<b>%32,7</b>	%20,8	%28,7	%100
Öğrenme stili	%	%11,1	<b>%9,8</b>	%9,8	%28,4	%12,4
3.sınıf	n	30	<b>52</b>	36	23	141
	%	%21,3	<b>%36,9</b>	%25,5	%16,3	%100
Öğrenme stili	%	%18,5	<b>%15,4</b>	%16,8	%22,5	%17,3

**Tablo-6. Öğrenme stili ile sınıf düzeyi arasındaki ilişki (Devamı)**

4.sınıf	n	35	<b>69</b>	35	21	160
	%	%21,9	<b>%43,1</b>	%21,9	%13,1	%100
Öğrenme stili	%	%21,6	<b>%20,5</b>	%16,4	%20,6	%19,6
5.sınıf	n	29	<b>74</b>	50	6	159
	%	%18,2	<b>%46,5</b>	%31,4	%3,8	%100
Öğrenme stili	%	%17,9	<b>%22,0</b>	%23,4	%5,9	%19,5
6.sınıf	n	12	<b>41</b>	27	13	93
	%	%12,9	<b>%44,1</b>	%29,0	%14,0	%100
Öğrenme stili	%	%7,4	<b>%12,2</b>	%12,6	%12,7	%11,4
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100

$X^2=50,417$  Sd=15 P<0,001

Katılımcıların not ortalamalarına göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı fark bulunmuştur ( $p<0,001$ ). Not ortalaması 1,5-2 arasında olanlarda baskın öğrenme stili olan özümseyen tip öğrenme stili % 36,4 olduğu görülürken 2-2,5 arasında olanlarda % 27,2 olduğu 2,5-3 arasında olanlarda % 47,5 olduğu 3-3,5 arasında olanlarda % 50,8 olduğu 3,5-4 arasında olanlarda % 47,7 olduğu görülmektedir. Yerleştiren tip öğrenme stili ise not ortalamasının atmasıyla sıklığının azaldığı görülmektedir. Öğrenme stili ile not ortalaması arasındaki ilişki Tablo-7’de gösterilmiştir.

**Tablo-7. Öğrenme stili ile not ortalaması arasındaki ilişki**

		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Not ortalaması						
2 ve altı	n	5	<b>8</b>	<b>8</b>	1	22
	%	%22,7	<b>%36,4</b>	<b>%36,4</b>	%4,5	%100
Öğrenme stili	%	%3,1	<b>%2,4</b>	<b>%3,7</b>	%1,0	%2,7

**Tablo-7. Öğreme stili ile not ortalaması arasındaki ilişki (Devamı)**

2-2,5 arası	n	23	<b>28</b>	26	26	103
	%	%22,4	<b>%27,2</b>	%25,2	%25,2	%100
Öğrenme stili	%	%14,2	<b>%8,3</b>	%12,1	%25,5	%12,6
2,5-3 arası	n	90	<b>160</b>	108	52	410
	%	%22,0	<b>%39,0</b>	%26,3	%12,7	%100
Öğrenme stili	%	%55,6	<b>%47,5</b>	%13,3	%51,0	%50,3
3-3,5 arası	n	41	<b>120</b>	56	19	236
	%	%17,4	<b>%50,8</b>	%23,7	%8,1	%100
Öğrenme stili	%	%25,3	<b>%35,6</b>	%26,2	%18,6	%29,0
3,5-4 arası	n	3	<b>21</b>	16	4	44
	%	%6,8	<b>%47,7</b>	%36,4	%9,1	%100
Öğrenme stili	%	%1,9	<b>%6,2</b>	%7,5	%3,9	%5,4
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =38,868 Sd=12 P<0,001						

Katılımcıların mezun olduğu lise türüne göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,001). Fen lisesi, Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi ve özel lise/kolej mezunu öğrencilerde baskın öğrenme stiline özümseyen tip öğrenme stili olduğu görülürken temel/düz lise mezunu olanlarda baskın öğrenme stili değiştiren tip öğrenme stili olduğu bulunmuştur. Öğrenme stili ile mezun olunan lise türü arasındaki ilişki Tablo-8’de gösterilmiştir.

**Tablo-8. Öğrenme stili ile mezun olunan lise türü arasındaki ilişki**

Mezun olunan Lise türü		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Fen Lisesi	n	45	<b>94</b>	70	24	233
	%	%19,3	<b>%40,3</b>	%30,0	%10,3	%100
Öğrenme stili	%	%27,8	<b>%27,9</b>	%32,7	%23,5	%28,6
Anadolu Lisesi	n	93	<b>178</b>	99	43	413
	%	%22,5	<b>%43,1</b>	%24,0	%10,4	%100
Öğrenme stili	%	%57,4	<b>%52,8</b>	%46,3	%42,2	%50,7
A. Öğretmen Lisesi	n	7	<b>34</b>	20	9	70
	%	%10,0	<b>%48,6</b>	%28,6	%12,9	%100
Öğrenme stili	%	%4,3	<b>%10,1</b>	%9,3	%8,8	%8,6
Özel lise/Kolej	n	6	<b>29</b>	19	20	74
	%	%8,1	<b>%39,2</b>	%25,7	%27,0	%100
Öğrenme stili	%	%3,7	<b>%8,6</b>	%8,9	%19,6	%9,1
Temel/Düz Lise	n	<b>11</b>	2	6	6	25
	%	<b>%44,0</b>	%8,0	%24,0	%24,0	%100
Öğrenme stili	%	<b>%6,8</b>	%0,6	%2,8	%5,9	%3,1
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100

$X^2=45,212$   $Sd=12$   $P<0,001$

Katılımcıların ailelerinin aylık gelirlerine göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı fark bulunmuştur ( $p<0,001$ ). Öğrencilerin ailelerin gelirlerine göre bakıldığında baskın öğrenme stiline özümseyen tip öğrenme stili olduğu bulunmuştur. Ekonomik düzey arttıkça ayrıştıran tip öğrenme stiline sıklığının arttığı, değiştiren tip öğrenme stiline sıklığının ise azaldığı görülmüştür. Öğrenme stili ile ailenin aylık geliri arasındaki ilişki Tablo-9'da gösterilmiştir.

**Tablo-9. Öğrenme stili ile ailenin aylık geliri arasındaki ilişki**

		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Aylık gelir						
1500 ve altı	n	10	<b>18</b>	10	8	46
	%	%21,7	<b>%39,1</b>	%21,7	%17,4	%100
Öğrenme stili	%	%6,2	<b>%5,3</b>	%4,7	%7,8	%5,6
1501-5000 arası	n	115	<b>203</b>	116	44	478
	%	%24,1	<b>%42,5</b>	%24,3	%9,2	%100
Öğrenme stili	%	%71,0	<b>%60,2</b>	%54,2	%43,1	%58,7
5001 ve üzeri	n	37	<b>116</b>	88	50	291
	%	%12,7	<b>%39,9</b>	%30,2	%17,2	%100
Öğrenme stili	%	%22,8	<b>%34,4</b>	%41,1	%49,0	%35,7
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =25,110 Sd=6 P<0,001						

Katılımcıların yaşadığı yere göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı fark bulunmamıştır (p=0,183). Öğrenme stili ile yaşanılana yer arasındaki ilişki Tablo-10'da gösterilmiştir.

**Tablo-10. Öğrenme stili ile yaşanılan yer arasındaki ilişki**

		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Yaşadığı yer						
Devlet yurdu	n	28	<b>46</b>	27	15	116
	%	%24,1	<b>%39,7</b>	%23,3	%12,9	%100
Öğrenme stili	%	%17,3	<b>%13,6</b>	%12,6	%14,7	%5,6
Özel yurt	n	35	<b>62</b>	35	18	150
	%	%23,3	<b>%41,3</b>	%23,3	%12,0	%100
Öğrenme stili	%	%21,6	<b>%18,4</b>	%16,4	%17,6	%18,4

**Tablo-10. Öğrenme stili ile yaşanan yer arasındaki ilişki (Devamı)**

Apart	n	4	<b>19</b>	18	4	45
	%	%8,9	<b>%42,2</b>	%40,0	%8,9	%100
Öğrenme stili	%	%2,5	<b>%5,6</b>	%2,2	%3,9	%5,5
Aile ile birlikte	n	27	<b>40</b>	29	12	108
	%	%25,0	<b>%37,0</b>	%26,9	%11,1	%100
Öğrenme stili	%	%16,7	<b>%11,9</b>	%13,6	%11,8	%13,3
Akraba yanında	n	0	<b>1</b>	<b>1</b>	0	2
	%	%0,0	<b>%50,0</b>	<b>%50,0</b>	%0,0	%100
Öğrenme stili	%	%0,0	<b>%0,3</b>	<b>%0,5</b>	%0,0	%0,2
Öğrenci evi (tek başına)	n	23	<b>68</b>	52	30	173
	%	%13,3	<b>%39,3</b>	%30,1	%17,3	%100
Öğrenme stili	%	%14,2	<b>%20,2</b>	%24,3	%29,4	%21,2
Öğrenci evi (arkadaşlarla)	n	45	<b>101</b>	52	23	221
	%	%20,4	<b>%45,7</b>	%23,5	%10,4	%100
Öğrenme stili	%	%27,8	<b>%30,0</b>	%24,3	%22,5	%27,1
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =23,197 Sd=18 P=,183						

Çalışmamıza katılan öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarına göre öğrenme stillerine baktığımızda anlamlı fark bulunmamıştır (p=0,258).

Çalışmamıza katılan öğrencilerin ders çalışma ortamına göre öğrenme stillerine baktığımızda anlamlı fark bulunmamıştır (p=0,056). Öğrenme stili ile ders çalışma ortamı arasındaki ilişki Tablo-11’de gösterilmiştir.

**Tablo-11. Öğrenme stili ile ders çalışma ortamı arasındaki ilişki**

Ders çalışma ortamı		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştire n	Total
Kendi başına	n	131	<b>273</b>	152	79	635
	%	%20,6	<b>%43,0</b>	%23,9	%12,4	%100
Öğrenme stili	%	%80,9	<b>%81,0</b>	%71,0	%77,5	%77,9
Kütüphanede	n	22	48	<b>51</b>	15	136
	%	%16,2	%35,2	<b>%37,5</b>	%11,0	%100
Öğrenme stili	%	%13,6	%14,2	<b>%23,8</b>	%14,7	%16,7
Arkadaşlarla beraber	n	9	<b>16</b>	11	8	44
	%	%20,5	<b>%36,4</b>	%25,0	%18,2	%100
Öğrenme stili	%	%5,6	<b>%4,7</b>	%5,1	%7,8	%5,4
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100

$X^2=12,257$  Sd=6 P=,056

Çalışmamıza katılan öğrencilerin ders çalışırken çay kahve tüketim durumuna göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p=0,260). Öğrenme stili ile çay kahve kullanım durumu arasındaki ilişki Tablo-12’de gösterilmiştir.

**Tablo-12. Öğrenme stili ile çay kahve kullanım durumu arasındaki ilişki**

Çay- Kahve kullanım durumu		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Hayır	n	25	<b>76</b>	40	18	159
	%	%15,7	<b>%47,8</b>	%25,2	%11,3	%100
Öğrenme stili	%	%15,4	<b>%22,6</b>	%18,7	%17,6	%19,5
Evet	n	137	<b>261</b>	174	84	656
	%	%20,9	<b>%39,8</b>	%26,5	%12,8	%100
Öğrenme stili	%	%84,6	<b>%77,4</b>	%81,3	%82,4	%80,5

**Tablo-12. Öğrenme stili ile çay kahve kullanım durumu arasındaki ilişki (Devamı)**

Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =4,018 Sd=3 P=,260						

Çalışmamıza katılan öğrencilerin sigara kullanım durumuna göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p=0,113). Öğrenme stili ile sigara kullanım durumu arasındaki ilişki Tablo-13'te gösterilmiştir.

**Tablo-13. Öğrenme stili ile sigara kullanım durumu arasındaki ilişki**

Sigara kullanım durumu		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Hayır	n	138	<b>309</b>	186	92	725
	%	%19,0	<b>%42,6</b>	%25,7	%12,7	%100
Öğrenme stili	%	%85,2	<b>%91,7</b>	%86,9	%90,2	%89,0
Evet	n	24	<b>28</b>	<b>28</b>	10	90
	%	%26,7	<b>%31,1</b>	<b>%31,1</b>	%11,1	%100
Öğrenme stili	%	%14,8	<b>%8,3</b>	<b>%13,1</b>	%9,8	%11,0
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =5,978 Sd=3 P=0,113						

Çalışmamıza katılan öğrencilerin alkol kullanım durumuna göre öğrenme stillerine bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p=0,232). Öğrenme stili ile alkol kullanım durumu arasındaki ilişki Tablo-14'te gösterilmiştir.

**Tablo-14. Öğrenme stili ile alkol kullanım durumu arasındaki ilişki**

Alkol kullanım durumu		Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Total
Hayır	n	106	<b>247</b>	151	67	571
	%	%18,6	<b>%43,3</b>	%26,4	%11,7	%100
Öğrenme stili	%	%65,4	<b>%73,3</b>	%70,6	%65,7	%70,1
Evet	n	56	<b>90</b>	63	35	244
	%	%23,0	<b>%36,9</b>	%25,8	%14,3	%100
Öğrenme stili	%	%34,6	<b>%26,7</b>	%29,4	%34,3	%29,9
Total	n	162	<b>337</b>	214	102	815
	%	%19,9	<b>%41,3</b>	%26,3	%12,5	%100
Öğrenme stili	%	%100	<b>%100</b>	%100	%100	%100
X <sup>2</sup> =4,290 Sd=3 P=,232						

## TARTIŞMA

Çalışmamız Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 2017-2018 eğitim yılında eğitim gören öğrencilerin KOLB Öğrenme Stili Envanteri-III'e göre öğrenme stillerini belirlemek amacıyla çalışmamıza katılmayı kabul eden 815 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara 12 sorudan oluşan sosyo-demografik sorular ve 12 maddeden oluşan KÖSE-III anket formu uygulanmıştır.

### Öğrenme Stilleri

Çalışmamıza katılan öğrencilerin öğrenme stillerine bakıldığında %41,3 ile özümseyen öğrenme stili en baskın olan stil olarak bulunmuştur. Özümseyen öğrenme stilini sırasıyla %26,3 ile ayrıştırıcı tip, %19,9 ile değişken tip %12,5 ile yerleşik tip takip etmiştir. Benzer şekilde Kılıç (31), Peker (54), Güven (53), Özkan, Sungur ve Tekkaya (58), Gencel (30), Hasırcı (59), Gürsoy (60) ve Tuna (61) tarafından yapılan çalışmalarda da en baskın stil özümseyen tip öğrenme stili olarak bulunmuştur. Yapılan bu çalışmaların örneğine bakıldığında fakülte düzeyinde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Özümseyen öğrenme stilinde öğrenciler bir bütün olarak yapılandırılmış sistematik bilgiyi alırlar. Bu öğrenme stilinde soyut düşünce ve kavramlar önemlidir. Ülkemizdeki fakültelerdeki öğretmenlerin genellikle eğitim ortamında kavram ezberleme ve soyut bilgi verme şeklinde öğretim yapmalarının öğrencilerin bu öğrenme stilini daha çok tercih etmelerine neden olduğu düşünülmüştür. Farklı sonuçların çıktığı, Kaya(63), Peker ve Mirasyedioğlu (63), Özer (64) yaptıkları çalışmalarda, en baskın değişken tip öğrenme stili bulunurken; Oral (65), Numanoglu ve Şen (66), Çelenk ve Karakuş (67), Kural (68)'in yaptıkları çalışmalarda ise katılımcılarda en baskın ayrıştırıcı tip öğrenme stili olduğu görülmüştür. Bu farklılığın, örnekteki katılımcıların farklı eğitim kademelerinden

(ilköğretim, ortaöğretim, lise) seçilmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmüştür. Katılımcıların farklı öğrenme tercihlerine sahip olduğu dikkat çekmektedir. Kolb'a göre öğrenme stilleri deneyimlerle şekillenmekte, zaman içinde farklılaşabilmektedir.

Katılımcıların öğrenme stilleri ile cinsiyet arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yine benzer sonuçlar Güven (53), Otrar (17), Gürsoy (60), Pazarlı (70) ve Biçer (22) tarafından yapılan çalışmalarda öğrenme stilleriyle cinsiyet arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. Arslan ve Babadoğan (51), Numanoglu ve Şen (67), Gencel (30), Karademir ve Tezel (69), Demir (71), Ok (72), Kural (68) ve Zengin ve Alşahan (73) ise yaptıkları çalışmalarda öğrenme stilleriyle cinsiyet değişkeni arasında bir ilişki olmadığını bulmuşlardır. Çalışmalardan farklı sonuçlar çıkmasının farklı şehirlerden, kültürlerden farklı öğrenme kademelerine uygulanmış olması ve seçilen örneklerdeki cinsiyet dağılımının farklı olabileceğinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Katılımcıların öğrenme stilleri ile yaş arasındaki ilişkiye baktığımızda anlamlı ilişki saptanmamıştır. Öğrenme stilinin çocukluk döneminden başlayan ve zamanla yerleşen bir durum olduğu düşünüldüğünde ileri yaşlarda öğrenme stilinin yaşla ilişkili olmayacağı beklenen bir durumdur. Can (74) tarafından 2008-2009 eğitim öğretim yılında Muğla Üniversitesinde öğrenim gören 409 sınıf öğretmenliği bölümü öğrencisine yapılan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesine yönelik araştırmada da benzer sonuç görülmüştür. Bunun aksine Özdemir ve Kesten (75) sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin bazı demografik değişkenlerle ilişkisini inceledikleri çalışmada, öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirlemişlerdir. Fakültelerde ilerleyen sınıflarda teorik derslerin yerini pratik ve uygulamalı derslerin aldığını düşünürsek zamanla öğrencilerin öğrenme stili de değişim göstermiş olabilir. Ancak bizim çalışmamızda yaşın öğrenme stili üzerinde etkisi olmadığı sonucu bulunmuştur.

Çalışmamıza katılan öğrencilerin sınıf düzeyi ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye baktığımızda anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sınıf düzeyi arttıkça çoklu bakış açısı yaratabilme, güçlü karar verme, tümevarımsal sonuç çıkarma, anlamlı düşünceye odaklanma, soyut analitik ve nitelikli görevler üstlenme, sistematik olma gibi özellikleri barındıran özümseyen tip öğrenme stili ve yeni şeyler yaratabilme becerisi, fikirleri pratik bir şekilde uygulamaya geçirme becerisi, mantıklı olma, sistematik ve bilimsel yaklaşım becerisinin yüksek olması gibi özellikleri barındıran ayrıştırıcı tip öğrenme stilinin daha çok

benimsendiği görülmüştür. Tıp fakültesi eğitiminde ilerleyen sınıflarda teorik derslerin azaldığı, stajların, pratik ve uygulamalı derslerin sıklığının arttığı düşünüldüğünde dinleyerek ve izleyerek öğrenmeyi tercih eden özümseyen tip öğrenme stilini benimseyen bireylerin ve öğrenme ortamında deneyler, simülasyonlar ve laboratuvar uygulamalarını tercih eden ayırıştırıcı tip öğrenme stilini benimseyen bireylerin sayıca artmasını bu durumun desteklediği düşünülmüştür. Değiştiren ve yerleştiren öğrenme stilinin ise sınıf düzeyi arttıkça daha az benimsenen öğrenme stilleri olduğu görülmüştür. Çelik ve Şahin'in (76) spor öğretmenliği adaylarına, Özdemir ve Kesten'in (75) sosyal bilgiler öğretmen adaylarına, Dikmen ve Saracaloğlu'nun (77) eğitim fakültesi öğrencilerine yönelik araştırmasında, Dikmen'in (78) hemşirelik öğrencilerine ve Gürsoy'un (60) eğitim fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlar görmekteyiz. Buna karşın Deniz'in (79) müzik öğretmeni adaylarına, Özgür'ün (80) bilgisayar ve eğitim teknolojileri eğitimi bölümü öğretmen adaylarına, Koçyiğit'in (81) Afyon Kocatepe Üniversitesi öğrencilerine yaptıkları çalışmalarda sınıf düzeyi ile öğrenme stili arasında ilişki olmadığını bulunmuştur. Farklı sonuçların çıktığı bu çalışmalarda öğrenim görülen üniversite, fakültelerin farklı olması, pratik veya teorik derslerin sınıf düzeyine göre değişkenlik göstermesinin sonuçlardaki farklılığa neden olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların not ortalaması ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye baktığımızda anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Not ortalaması arttıkça özümseyen ve ayırıştırıcı tip öğrenme stilini benimseyen bireylerin sayılarının arttığı görülmektedir. Not ortalaması arttıkça, öğrenirken gözlem yapan, duygularına başvuran, sezgilerini öne çıkaran değiştiren tip öğrenme stiline sahip bireyler ile yaparak ve hissederek öğrenmeyi tercih eden yerleştiren tip öğrenme biçimini benimseyenlerin sayısının azaldığı görülmektedir. Synder (82) ve She (83) tarafından yapılan araştırmalarda da not ortalamasının öğrenme stili ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Yenice ve Saracaloğlu (84), Dikmen ve ark. (85), Kılıç (31) tarafından yapılan çalışmalarda ise not ortalaması ile öğrenme stili arasında ilişki olmadığı sonucu çıkmıştır. Farklı sonuçlar çıkması çalışılan örneklemin lise-fakülte düzeyi gibi farklı eğitim kademelerinden seçilmesinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Katılımcıların mezun olduğu lise türü ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye baktığımızda anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Özel Lise/Kolej, Anadolu Öğretmen Lisesinden mezun olan öğrencilerde görülen baskın öğrenme stili özümseyen tip öğrenme stili olurken; temel/düz liseden mezun olanlarda baskın öğrenme stili değiştiren tip öğrenme stili olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlardan yola çıkarak okudukları

lisenin öğrencilerin öğrenme stilini şekillendirdiğini görmekteyiz. Seçme yerleştirme sınavlarıyla görece daha kaliteli liselerden (Fen, Anadolu, kolej vb.) mezun olan öğrencilerde tümevarım yöntemini benimseyen, mantıklı ve analitik düşünme becerisinin güçlü olduğu, soyut kavramlar ve fikirlerle ilgilenmekten hoşlanma gibi özellikleri barındıran özümseyen tip öğrenme stiline sahip öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Yine bu liselerden mezun olanlarda açık fikirli olma, planlar yapma, risk alma, sezgisel ve meraklı olma gibi özellikleri barındıran yerleştiren tip öğrenme stili sayıca az görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yaşadığı çevre, sınıf arkadaşları, okuldaki öğretmenleri, öğretmenlerin eğitime stilleri gibi pek çok neden öğrencilerin öğrenme stillerinin farklılaşmasına neden olmuş olabileceği düşünülebilir. Benzer sonuçların çıktığı Otrar (17) ve Pazarlı (70) yaptıkları çalışmalarda mezun olunan okul türü ile öğrenme stilleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunun aksine Numanoğlu ve Şen (66), Gürsoy (60), Çiğdem ve Memiş (86) ise çalışmalarında mezun olunan lise türü ile öğrenme stili arasında ilişki saptamamıştır.

Çalışmamıza katılanların ailelerinin aylık gelirine göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ailenin aylık geliri arttıkça baskın öğrenme stili olan özümseyen tip değişmezken; ayrıştırıcı tip öğrenme stilinin sıklığının arttığı görülmüştür. Güven (53) yaptığı çalışmada öğrencilerin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyine göre öğrenme stilleri arasında ilişki saptarken, Yurtseven (9) ise yaptığı çalışmada ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ile öğrenme stilleri arasında istatistiksel anlamlı bir farklılık olmadığını saptamıştır. Farklı sonuçlar çıkması çalışılan örneklemin yaş, sınıf düzeyi, farklı öğrenim kademelerine yapılmasından kaynaklanabileceği düşünülmüştür.

Katılımcıların yaşadığı yere göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Devlet yurdunda, özel yurttan, apartta, ailesi ile birlikte, akrabası ile birlikte, öğrenci evinde tek veya arkadaşlarıyla beraber kalan öğrencilerin baskın öğrenme stilinin özümseyen tip olduğu bulunmuştur. Yerleştiren tip öğrenme stili ise en az rastlanan stil olarak göze çarpmaktadır. Kolb'un deneyimsel öğrenme kuramına göre bireyin yaptığı seçimler ve aldığı kararlar bir dereceye kadar yaşadığı olayları belirlemekte ve bu olaylar da gelecekteki seçimlerini etkilemektedir. Bireyler yaptıkları bu seçimlerle kendilerini biçimlendirmektedir. Deneyim seçimi kişinin öğrenme sürecinde hangi öğrenme biçimini tercih edeceğini göstermektedir. Daha öncesinde çoğunlukla ailesiyle birlikte yaşadığını düşündüğümüz örnekleminizi oluşturan öğrencilerin üniversiteye gelince yaşadığı yerin ve çevrenin değişmesi öğrenme stili üzerinde etki edebilecek bir unsurdur. Ancak bizim çalışmamızda öğrenme stili üzerinde etki etmediği bulunmuştur.

Katılımcıların ders çalışma alışkanlıklarına göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Her gün ders çalışanlarla sınavlardan önce ders çalıştığını belirten öğrencilerin baskın öğrenme stili özümseyen tip öğrenme stili olduğu saptanmıştır. Yerleştiren tip öğrenme stili ise en az bulunan öğrenme stili olarak bulunmuştur.

Katılımcıların ders çalışırken tercih ettiği ortama göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Kendi başına çalışan ve arkadaşlarıyla beraber ders çalıştığını belirten katılımcılarda baskın öğrenme stili özümseyen tip olurken en az görülen tip yerleştiren tip öğrenme stili olduğu görülmüştür. Kütüphanede ders çalışmayı tercih edenlerde baskın öğrenme stili ise ayrıştırıcı tip öğrenme stili olduğu bulunmuştur. Öğrenme sürecinde düşünerek ve yaparak öğrenme biçimini benimseyen ayrıştırıcı tip öğrenme stiline sahip bireylerin aslında daha başarılı olabileceği kolektif çalışma alanlarını kullanması uygun olacaktır. Öğrenme ortamında deneyler ve simülasyonların bu bireylerin öğrenmesinde daha etkili bir yöntem olduğunu düşünürsek kütüphane ortamlarında öğrenciler için böyle ortamlar yaratmak bu kişilerin daha efektif ders çalışmasını, okul başarısının artmasını sağlamada yardımcı olabilir. Ayrıca öğrencilere üniversite eğitimi başlangıcında kişinin öğrenme stilini belirleyebilecek, kendi kendisini tanımasını sağlayacak eğitimler, seminerler veya çalışmalar yapılırsa öğrencilerin bunları bilerek kendileri için en uygun şartları oluşturmasını sağlanabilir. Böylece bireylerin hem okul hem de kalan hayatlarında daha başarılı olmaları sağlanabilir.

Katılımcıların ders çalışırken çay, kahve veya uyarıcı madde/ilaç kullanım durumuna göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çay kahve veya uyarıcı madde/ilaç kullananlarda ve kullanmadığını belirten katılımcılarda baskın öğrenme stili özümseyen tip öğrenme stili olduğu görülürken, en az görülenin ise yerleştiren tip öğrenme stili olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların sigara kullanım durumuna göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Sigara kullananlarda da kullanmayanlarda da baskın öğrenme stilinin özümseyen tip öğrenme stili olduğu görülmüştür. Yerleştiren tip öğrenme stili ise en az görülen tip olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların alkol kullanım durumuna göre öğrenme stilleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Alkol kullananlarda da kullanmayanlarda da baskın öğrenme stilinin özümseyen tip öğrenme stili olduğu görülmüştür. Yerleştiren tip öğrenme stili ise en az görülen tip olduğu bulunmuştur.

## SONUÇLAR

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde öğrenim gören 1513 öğrenciden 815 kişiye ulaşıldı. Bu katılımcıların öğrenme stillerini belirlemek ve bu öğrenme stillerinin bazı sosyo-demografik değişkenlerle ilişkisini araştırmak amacıyla yaptığımız çalışmamızın sonuçları şu şekilde özetlenebilir:

- 1- Tıp fakültesi öğrencilerinin KÖSE-III'e göre çoğunlukla özümseyen tip öğrenme stilini benimsediği ve bunu sırasıyla ayrıştıran, değiştiren, yerleştiren tip öğrenme stilinin takip ettiği görüldü.
- 2- Kadınlarda değiştiren ve yerleştiren tip öğrenme stilinin erkelere göre daha sık tercih edilen öğrenme stili olduğu görülmüştür.
- 3- Sınıf yükseldikçe değiştiren ve yerleştiren tip öğrenme stilini benimseyenlerin sayıca azaldığı görülmektedir. Özümseyen ve ayrıştıran tip öğrenme stilini benimseyenlerin ise sayıca arttığı görülmektedir.
- 4- Not ortalamasının öğrenme stilleri üzerinde etkisi olduğu bulunmuştur. Not ortalaması arttıkça özümseyen ve ayrıştıran tip öğrenme stilini benimseyenlerin sayıca arttığı görülmektedir.
- 5- Mezun olunan lise türünün öğrenme stilini etkilediği görülmüştür. Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi ve özel lise/ kolej mezunlarında baskın öğrenme stili özümseyen tip öğrenme stili olurken, temel/düz lise mezunlarında baskın öğrenme stilinin değiştiren tip öğrenme stili olduğu görülmüştür.

- 6- Ailenin ekonomik düzeyinin öğrenme stilleri ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Ailenin aylık geliri arttıkça değiştiren tip öğrenme stiline sahip olanların sayıca azaldığı, ayrıştıran tip öğrenme stilini benimseyenlerin ise arttığı görülmektedir
- 7- Katılımcıların yaş, yaşadığı yer, ders çalışma alışkanlıkları, ders çalışırken tercih ettiği ortam, ders çalışırken çay kahve uyarıcı madde/ilaç kullanım durumu, sigara alkol kullanım durumunun öğrenme stili ile ilişkili olmadığı bulunmuştur.
- 8- Eğitimciler öğrenme stili envanteri uygulayarak sınıflarındaki öğrencilerinin özellikleri hakkında bilgi sahibi olabilir ve gerekli öğretim modellerini, gerekli materyalleri daha doğru bir şekilde seçebilir. Eğitimciler öğrencilerin öğrenme stillerini bildiğinde, daha etkili bir eğitim öğretim ortamı hazırlanabilir.
- 9- Eğitimciler öğretim uygulamaları sırasında, öğrencilerin farklı öğrenme stillerinin olduğunu, bireysel farklılıkların olabileceğini dikkate almalıdırlar.
- 10- Öğretim programları öğrenme stillerine dayalı ders tasarımlarını destekleyecek biçimde yeniden düzenlenebilir.
- 11- Eğitimcilerin de öğrenme-öğretme stili kavramları hakkında bilgi sahibi olabilmesi için konu ile ilgili eğitim programları, seminerleri düzenlenmelidir.
- 12- Lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğretmen adayı yetiştiren kurumlarda, Kolb Öğrenme Stili Envanteri veya diğer öğrenme stili envanterleri kullanılarak öğretmen adaylarının öğrenme ve öğretme stilleri belirlenmeli, öğretmen adayları kendi stilleri hakkında bilgilendirilmeli, uygulayacakları stratejiler pratik çalışmaları ile geliştirilmelidir.
- 13- Öğrenciler kendi öğrenme stillerini bilirlerse, öğrenme sürecinde kuvvetli ve zayıf yönlerini göreceklerdir. Dolayısıyla öğrencilerin okul başarıları arttırmak mümkün olacaktır. Öğrencilerinde öğrenme stilleri hakkında bilgi edinmeleri onların yaşam boyu daha başarılı olmalarını sağlayacaktır. Bunun için öğrenme stilleri ile ilgili seminerler düzenlenerek öğrencilere bilgi verilmesi uygun olabilir.

## ÖZET

Çalışmamızda Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde öğrenme çeşitliliğinin araştırılması amaçlanmıştır.

Çalışma evrenini Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde okumakta olan 1513 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmamıza 815 öğrenci katılmayı kabul etti. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan bir anket ile toplandı. Ankette katılımcıların sosyodemografik özellikleri ile ilgili 12 soru ve 12 maddeden oluşan Kolb Öğrenme Stili Envanteri-III bulunmaktadır.

Katılımcıların 531'i (%65,2) kadın, 284'ü (%34,8) erkek idi. Yaş ortalaması  $21,5 \pm 2,10$  yıl olup 17 ile 29 yaş arasında saptandı. Katılımcıların sınıflara göre dağılımına bakıldığında %19,8'i (n=161) 1.sınıf, %12,4'ü (n=101) 2.sınıf, %17,3'ü (n=141) 3.sınıf, %19,6'sı (n=160) 4.sınıf, %19,5'i (n=159) 5.sınıf ve %11,4'ü (n=93) 6.sınıf idi.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin öğrenme stillerine bakıldığında %41,3 (n=337) ile en çok tercih edilen öğrenme stili olarak özümseyen tip öğrenme stili bulunmuştur. Özümseyen tip öğrenme stilini sırasıyla % 26,3 (n=214) ile ayırıştırıcı tip, %19,9 (n=162) ile değişiren tip ve % 12,5 (n=102) ile yerleşiren tip öğrenme stili takip etmiştir.

Katılımcıların cinsiyeti, sınıfı, not ortalaması, mezun olduğu lise türü, ailesinin aylık geliri ile öğrenme stili arasında istatistiksel anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Yaş, yaşanan yer, ders çalışma alışkanlığı, ders çalışırken tercih edilen yer, çay, kahve, uyarıcı madde/ilaç kullanım durumu, sigara alkol kullanım durumu ile öğrenme stiline ilişkili olmadığı bulunmuştur.

Sonuç olarak öğrenme stili kişiden kişiye ve pek çok değişkene göre değişen bir durumdur. Bu nedenle, eğitimciler daha iyi ve kaliteli bir eğitim için tüm öğrenme stillerini dikkate alarak

öğretim yaklaşımlarını, strateji, yöntem ve teknikler ile eğitim materyallerini dikkatli ve bilinçli bir şekilde seçmeli ve kullanmalıdır.

**Anahtar kelimeler:** öğrenme, önlisans tıp eğitimi, tıp öğrencileri, eğitim modelleri



# **Investigation of Learning Diversity of Trakya University Medical Faculty Students**

## **SUMMARY**

In this study, it is aimed to investigate the learning diversity of Trakya University Faculty of Medicine students.

The study consisted of 1513 students studying at the Faculty of Medicine of Trakya University during the 2017-2018 education period. 815 participants were volunteer to be involved in our study. Data is collected with a questionnaire composed by the resarcher. The questionnaire includes 12 questions about the socio-demographic characteristics of the participants and Kolb Learning Style Inventory-III consisting of 12 items.

Five hunfred and thirty one participants (65.2%) were female and 284 (34.8%) were male. The mean age was  $21.5 \pm 2.10$  where minimum age was 17 and maximum age was 29. When we categorize students according to their grades, 19.8% (n=161) of students were first grade, 12.4% (n=101) were second grade, 17.3% (n=141) were third grade, 19.6% (n=160) were fourth grade, 19.5% (n=159) were fifth grade and 11.4% (n=93) were sixth grade.

It is found that learning by assimilation is the most preferred learning style among the students with a percentage of 41.3% (n=337). Diverging, converging and accomodating learning styles follow assimilating learning type with percentages of 26.3% (n=214), 19.9% (n=162) and 12.5% (n=102) respectively.

It is determined that learning styles of students are related with their gender, grade, grade point average, high school they gratuated and monthly salary of their families. However it is found that learning styles is not related with their age, accomodation, study habit, study place, habit of drinking tea or coffee and usage of stimulant substances and drugs, cigarette or alcohol.

As a result, learning styles of people vary from person to person and so many different parameter have an impact of this situation. That's why instructors should carefully and consciously choose and use the teaching strategy, approaches, methods and techniques with appropriate education materials by considering all learning styles in order to ensure better quality of education.

**Keywords:** learning, undergraduate medical education, medical students, educational models



## KAYNAKLAR

1. Özden Y. Öğrenmeye farklı bir bakış: yapılandırmacılık, öğrenme ve öğretme. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2014:55-73.
2. Güngör A, Açıköz KÜ. İşbirlikli öğrenme ve geleneksel öğretimin okuduğunu anlama üzerinde etkileri ve cinsiyet ile ilişkileri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi 2005;43:354-78.
3. Kaya H, Akçin E. Öğrenme biçimleri, stilleri ve hemşirelik eğitimi. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 2002;6(2):31-5
4. Riding R, Rayner S. Cognitive styles and learning strategies: understanding style differences in learning and behavior. London: David Fulton Publishers, 2013:13-79.
5. Felder RM, Brent R. Understanding student differences. Journal of Engineering Education 2005;94(1):57-72.
6. Tepehan T. Deniz Harp Okulu 1'inci Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise ve Lisans Ders Grupları ile Öğrenme Stilleri ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki (tez). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2004.
7. Veznedaroğlu RL, Özgür AO. Öğrenme stilleri: tanımlamalar, modeller ve işlevleri. İlköğretim Online 2005;4(2):1-16.
8. Yıldırım R. Öğrenmeyi öğrenmek. İstanbul: Sistem Yayıncılık, 2002:31-8.
9. Yurtseven R. İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Akademik Başarıları ile Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki (tez). Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2010.
10. Senemoğlu N. Gelişim öğrenme ve öğretim. Ankara: Pegem Akademi, 2012:86-93.
11. Duman B. Öğrenme öğretme kuramları ve süreç temelli öğretim. Ankara: Anı Yayıncılık, 2008:5-38.

12. Güven M, Kürüm D. Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki. İlköğretim Online 2008;7(1):273-85.
13. Koçak, R. Temel kavramlar, öğrenmeyi etkileyen etmenler. Oral B (Editor). Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları'nda. Ankara: Pegem Akademi; 2018:3-33.
14. Yılmaz D. Öğrenme Stratejilerinin Öğrenme Stilleri ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (tez). Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2011.
15. Schunk DH (Çeviri: M.Şahin). Öğrenme teorileri. Ankara: Nobel Yayın; 2009:1-26.
16. Kılıç GB. Oluşturmacı fen öğretimi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri 2001;1(1):7-22.
17. Otrar M. Öğrenme Stilleri ile Yetenekler, Akademik Başarı ve ÖSS Başarısı Arasındaki İlişki (tez). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2006.
18. Erden M, Altun S. Öğrenme stilleri. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2006:11-24.
19. Kayacık E. Öğrencilerin Kolb Öğrenme Stillerine Göre Çalışma Alışkanlıkları, Ödev Yapma Motivasyonları ve Stilleri Üzerine Bir Çalışma (tez). Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2013.
20. Ersoy S. İlköğretim 6, 7, 8. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Dersindeki Başarılarına Göre Öğrenme Stilleri ve Çalışma Alışkanlıklarının İncelenmesi (tez). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2003.
21. Babadoğan C. Ev ödevlerinin eğitim programı içindeki yeri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 1990;23(2):745-67.
22. Biçer M. İlköğretim 6., 7., 8. Sınıf Öğrencilerinin Sınıf Düzeyleri, Cinsiyetleri, Akademik Başarıları ve Ders Grupları ile Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki (tez). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi; 2010.
23. Oral B, Avanoğlu Y. Öğrenme stratejileri ve stilleri-öğrenme stilleri ve öğrenme stili modelleri. Ankara: Özyurt Matbaacılık, 2017:301-26.
24. Dunn RS, Dunn KJ. Teaching secondary students through their individual learning styles: practical approaches for grades 7-12. New Jersey: Prentice Hall, 1993:35-52.
25. Koç D. İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri: Fen Başarısı ve Tutumu Arasındaki İlişki (tez). Afyonkarahisar: Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2007.
26. Loo R. A meta-analytic examination of Kolb's learning style preferences among business majors. Journal of Education for Business 2002;77(5):252-6.
27. McCarthy B, White C, McNamara MC. The 4MAT system: teaching to learning styles with right/left mode technique. Illinois: Excel Barrington, 1987:125-38.

28. Felder RM, Silverman LK. Learning and teaching styles in engineering education. *Engineering education* 1988;78(7):674-81.
29. Ekici G. Gregorc ve Kolb öğrenme stili modellerine göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin cinsiyet ve genel akademik başarı açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim* 2013;38(167):211-25.
30. Gencil İE. Öğrenme Stilleri, Deneyimsel Öğrenme Kuramına Dayalı Eğitim, Tutum ve Sosyal Bilgiler Program Hedeflerine Erişi Düzeyi (tez). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2006.
31. Kılıç AGE. Baskın öğrenme stilinin öğrenme etkinlikleri tercihi ve akademik başarıya etkisi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi* 2002;1(1):1-15
32. Riechmann SW, Grasha AF. A rational approach to developing and assessing the construct validity of a student learning style scales instrument. *J Physiol* 1974;87(2):213-23.
33. Şimşek Ö. Marmara Öğrenme Stilleri Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve 9-11 Yaş Çocuklarının Öğrenme Stillерinin İncelenmesi (tez). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2007.
34. Dunn R. Learning styles of the multiculturally diverse. *Emergency Librarian* 1993;20(4):24-32.
35. Süral S. Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ile Fen ve Teknoloji Öğretimi Dersindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki (tez). Denizli: Pamukkale Üniversitesi; 2009.
36. Aşkın Ö. Öğrenme Stilleri ile İlgili Elektronik Ortamda Yayımlanan Çalışmaların İncelenmesi (tez). Ankara:Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü; 2006.
37. Honigsfeld A, Dunn R. Learning-Style characteristics of adult learners. *Delta Kappa Gamma Bulletin* 2006;72(2):14-8.
38. Tertemiz N, Çelik Ö, Doğan S. Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerine göre kullandıkları problem çözme stratejileri. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi* 2014;31:9-23.
39. LeFever MD. Learning styles: reaching everyone god gave you to teach. *Colorado: David C Cook*, 1995:211-47.
40. Kolb D. *Experiential learning as the science of learning and development*. New Jersey: Prentice Hall, 1984:21-38.
41. Aşkar P, Akkoyunlu B. Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim* 1993;17(87):36-47.

42. Oral B, Avanoğlu Y. Öğrenme stilleri ve öğrenme stili modelleri. Oral B (Editör). Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları. Ankara: Pegem Akademi; 2011:251-80.
43. Bengiç G. İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri İle Sosyal Bilgiler Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişki (tez). Denizli:Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2008.
44. Joy S, Kolb DA. Are there cultural differences in learning style. International Journal of Intercultural Relations 2009;33(1):69-85.
45. Güven GA. Fizik Eğitiminde Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillерinin Araştırılması (tez). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2003.
46. Çaycı B, Ünal E. Sınıf öğretmeni adaylarının sahip oldukları öğrenme stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi 2007;7(3):1-16.
47. Rayner S, Riding R. Towards a categorisation of cognitive styles and learning styles. Educational Psychology 1997;17(1-2):5-27.
48. Kaf Hasırcı Ö. İlköğretim 3. sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Görsel Öğrenme Stiline Göre Düzenlenen Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarı ve Kalıcılığına Etkisi (tez). Adana: Çukurova Üniversitesi; 2005.
49. Çelenk S, Karakış Ö. Bazı yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin farklı öğrenme stillerine sahip olma düzeyleri. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Özet Kitabı, Tokat, Türkiye. 2007:22-5.
50. Kolb AY. The Kolb learning style inventory-version 3.1 2005 technical specifications. Boston: Hay Resource Direct, 2005:1-72.
51. Arslan B, Babadoğan C. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerinin akademik başarı düzeyi, cinsiyet ve yaş ile ilişkisi. Eğitim Araştırmaları Dergisi 2005;21:35-48.
52. Healey M, Jenkins A. Kolb's Experiential learning theory and its application in geography in higher education. Journal of Geography 2000;99(5):185-195.
53. Güven M. Öğrenme Stilleri ile Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki (tez). Eskişehir:Anadolu Üniversitesi; 2004.
54. Peker M. Kolb öğrenme stili modeli. Milli Eğitim Dergisi 2003;157:185-92.
55. Bozkurt O, Zülküf O. Türkiye'de akademik başarı değişkeni alanında yapılan öğrenme stilleriyle ilgili çalışmaların incelenmesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2016;13(35):93-107.
56. McCarthy B. A tale of four learners: 4MAT's learning styles. Educational Leadership 1997;54:46-51.

57. Kolb AY, Kolb DA. Learning styles and learning spaces: Enhancing experiential learning in higher education. *Academy of Management Learning & Education* 2005;4(2):193-212.
58. Özkan Ş, Sungur S, Tekkaya C. The effect of tenth graders' learning style preferences on their biology achievement. *Education and Science* 2004;29(134):75-9.
59. Hasırcı ÖK. Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme stilleri: Çukurova Üniversitesi Örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama* 2006;2(1):15-25.
60. Gürsoy T. Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (tez). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2008.
61. Tuna S. Resim-iş öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme stilleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 2008;25(25):252-61.
62. Kaya F. İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stillerine Dayalı Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Düzeylerinin İncelenmesi (tez). Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi; 2007.
63. Peker M, Mirasyedioğlu Ş. Pre-service elementary school teachers' learning styles and attitudes towards mathematics. *EURASIA J Math Sci and Tech Ed* 2008;4(1):21-6.
64. Özer D. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (tez). Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; 2010.
65. Oral B. Ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stillerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi* 2003;9(3):418-35.
66. Numanoğlu G, Şen B. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* 2007;8(2):129-48.
67. Çelenk S, Karakış Ö. Farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin genel öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri: AİB Ü örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2007;7(2):31-49.
68. Kural H. Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Fen ve Teknoloji Dersi Akademik Başarılarına ve Sosyo-demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi (tez). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2009.
69. Karademir E, Tezel Ö. Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2010;28(28):129-45.
70. Pazarlı S. Öğrenme Stilleri ile Sınav Kaygısı Arasındaki İlişki (tez). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi; 2009.

71. Demir T. Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri ve bunların çeşitli değişkenlerle ilişkisi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi 2008;1(4):129-48.
72. Ok E. İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Biçimlerinin Sınıf Düzeyi, Cinsiyet ve Akademik Başarı ile İlişkisi (tez). Bursa: Uludağ Üniversitesi; 2009.
73. Zengin R, Alşahan ÖL. İlköğretim öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin incelenmesi. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2011;13(2):142-254.
74. Can Ş. Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2011;41(41):70-82.
75. Özdemir N, Kesten A. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Bazı Demografik Değişkenlerle İlişkisi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2012;16(1):361-77.
76. Çelik F, Şahin H. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Cinsiyet ve Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyleri Bakımından Öğrenme Stillерinin İncelenmesi MAKÜ Örneği (tez). Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; 2011.
77. Dikmen G, Saracoğlu AS. Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillерinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (tez). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi; 2011.
78. Dikmen Y. Kolb'un öğrenme stilleri modeline göre hemşirelik öğrencilerinin öğrenme stillerinin incelenmesi. J Hum Rhythm 2015;1(3):100-6.
79. Deniz J. Müzik öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri. Antalya: Siyasal Kitapevi, 2011:950-6.
80. Özgür H. BÖTE bölümü öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2013;34(34):103-18.
81. Koçyiğit M. Üniversite Öğrencilerinin Nedensel Yüklemeleri ve Öğrenme Stilleri (tez). Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi; 2011.
82. Snyder RF. The relationship between learning styles/multiple intelligences and academic achievement of high school students. The High School Journal 1999;83(2):11-20.
83. She HC. Promoting students' learning of air pressure concepts: the interrelationship of teaching approaches and student learning characteristics. The Journal of Experimental Education 2005;74(1):29-52.
84. Yenice N. Saracoğlu AS. Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile fen başarıları arasındaki ilişki. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2009;6(1):162-73.

85. Dikmen M, Bahadır F, Akmençe A. Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Educational Reflections* 2018;2(1):24-37.
86. Çiğdem G, Memiş A. Sınıf öğretmenliği adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2011;40(3):57-77.



**TRAKYA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞI**  
**BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU Edirne, Türkiye**

<b>ARAŞTIRMA BAŞVURUSU ONAYIBAŞVURU BİLGİLERİ</b>	PROTOKOL KODU	TÜTF-BAEK 2017/331	
	1PROTOKOL ADI	Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Çeşitliliğinin Araştırılması	
	SORUMLU ARAŞTIRICI ÜNVANI / ADI	Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER	
	ARAŞTIRMA MERKEZİ		
	DESTEKLEYİCİ		
	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	Tek Merkez Ulusal	Çok Merkez Uluslararası
<b>KARAR BİLGİLERİ</b>	<b>Karar No: 07/24</b>	<b>Tarih: 20.04.2017</b>	
	Fakültemiz Aile Hekimliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER'in sorumluluğunda yapılması planlanan ve yukarıda başvuru bilgileri verilen Araş. Gör. Dr. Uğur AKTAŞ'ın tez çalışmasının araştırma başvuru dosyası ve ilgili belgeler araştırmanın gerekece, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş; araştırmaya ilişkin giderlerin gönüllüye ve/veya bağlı bulunduğu sosyal güvenlik kurumuna ödendiği koşullarda ve veri toplanacak yerlerden gerekli izinler alındıktan sonra gerçekleştirilmesinde etik bilimsel standartlar açısından sakınca bulunmadığına mevcudun oy birliği ile karar verilmiştir.		
<b>ETİK KURUL BİLGİLERİ</b>			
<b>ÇALIŞMA ESASI</b>	Helsinki Bildirgesi, İyi Klinik Uygulamalar Kılavuzu, TÜTF-BAEK Yönergesi		

**ÜYELER**

Ünvan/Ad/ Soyadı	Uzmanlık Dalı	Kurumu	Cinsiyeti	İlişki(*)	Katılım (**)	İmza
Prof. Dr. Ülfet VATANSEVER ÖZBEK Başkan	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	T.Ü.T.F Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları A.D	K	E H	E H	
Doç. Dr. Rıdvan KOSE ÇINAR Başkan Yardımcısı	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	T.Ü.T.F. Ruh Sağ. ve Has. A.D.	K	E H	E H	
Dr. Öğr. Üyesi Ruhan Deniz TOPUZ Üye	Tıbbi Farmakoloji.	T.Ü.T.F Tıbbi Farmakoloji A.D	K	E H	E H	
Dr. Öğr. Üyesi F. Nesrin TURAN Üye	Biyoistatistik	T.Ü.T.F. Biyoistatistik A.D.	K	E H	E H	
Doç. Dr. Hakan GÜRKAN Üye	Tıbbi Genetik	T.Ü.T.F. Tıbbi Genetik A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Hasan ÜMIT Üye	İç Hastalıkları	T.Ü.T.F. İç Hastalıkları A.D.	E	E H	E H	
Dr. Öğr. Üyesi Oktay KAYA Üye	Fizyoloji	T.Ü.T.F. Fizyoloji A.D.	E	E H	E H	
Doç. Dr. Cafer Sadık ZORKUN Üye	Kardiyoloji	T.Ü.T.F. Kardiyoloji A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Muzaffer ESKİOCAK Üye	Halk Sağlığı	T.Ü.T.F. Halk Sağlığı A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Niyazi Cenk SAYIN Üye	Kadın Hastalıkları ve Doğum	T.Ü.T.F. Kadın Hastalıkları ve Doğum A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Sevtap HEKİMOĞLU ŞAHİN Üye	Anestezi ve Reanimasyon	T.Ü.T.F. Anestezi ve Reanimasyon A.D.	K	E H	E H	
Prof. Dr. Atakan SEZER Üye	Genel Cerrahi	T.Ü.T.F. Genel Cerrahi A.D.	E	E H	E H	
Avukat Özden İPÇİ Üye		T.Ü. Rektörlüğü	E	E H	E H	
Emekli Öğretmen Sinan SEÇKİN Üye		Serbest Üye	E	E H	E H	

\*Araştırma ile ilişki  
\*\*Toplantıda Bulunma

Prof. Dr. Ahmet SEZER  
Dekan a  
Dekan Yrd.

**EK-2**

**TRAKYA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN  
ÖĞRENME ÇEŞİTLİLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI**

T.C. TRAKYA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ  
AİLE HEKİMLİĞİ ANABİLİM DALI

Arş. Gör. Dr. Uğur AKTAŞ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Önder SEZER

Sayın katılımcı; Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı olarak Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde öğrenme çeşitliliğini araştırma amacıyla hazırladığımız bu çalışmaya katılmanızı rica ediyoruz. Çalışmaya katılmak zorunlu olmayıp katılıp katılmamaktan dolayı herhangi bir ödül ya da ceza ile karşılaşmayacaksınız. Vermiş olduğunuz bilgiler yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılacak olup, hiçbir şekilde kimlik bilgilerinizle ilişkilendirilmeyecek ve tamamen gizli tutulacaktır.

Anket No:

1. Cinsiyetiniz: (1) Kadın (2) Erkek

2. Yaşınız: .....

3. Sınıfınız:

(1) 1.sınıf (2) 2.sınıf (3) 3.sınıf (4) 4 .sınıf (5) 5. sınıf  
(6) 6. sınıf

4. Not Ortalamanız:

(1) 0-1 (2) 1 – 1,5 (3) 1,5 - 2 (4) 2 – 2,5 (5) 2,5 - 3 (6) 3 – 3,5 (7)  
3,5 – 4

5. Mezun olduğunuz lise türü:

(1) Fen lisesi (2) Anadolu lisesi (3) Anadolu öğretmen lisesi  
(4) Meslek lisesi (5) Özel lise/Kolej (6) Diğer.....

**6. Ailenizin aylık geliri:**

- (1) 1500 TL altı (2) 1501 TL - 5000 TL arası  
(3) 5001 TL üzeri

**7. Yaşadığınız yer:**

- (1) Devlet yurdu ile birlikte (2) Özel yurt (3) Apart (4) Aile  
(5) Akraba yanında (arkadaşlarla) (6) Öğrenci evi (tek başına) (7) öğrenci evi  
(8) Diğer.....

**8. Ne sıklıkta ders çalışırsınız?**

- (1) Hergün ..... saat çalışırım.  
(2) Sınavlara .....( gün / hafta / ay ) kala günde ..... saat çalışırım.  
(3) Diğer.....

**9. Nasıl bir ortamda ders çalışırsınız?**

- (1) Kendi başıma beraber (2) Kütüphanede (3) Arkadaşlarımla  
(4) Diğer.....

**10. Ders çalışırken çay, kahve, enerji içeceği gibi uyarıcılar kullanır mısınız?**

- (1) Hayır  
(2) Evet

Günlük tüketim miktarınız :

.....(cc / bardak) çay tüketirim

..... (cc / bardak) kahve tüketirim

.....(cc / adet) enerji içeceği tüketirim

Varsa kullandığınız diğer uyarıcı maddeler/ilaçlar  
:.....

**11. Sigara içiyor musunuz?**

(1) Hayır

(2) Evet:

İçiyorsanız günde kaç adet/paket içiyorsunuz? .....

Kaç yıldır içiyorsunuz?.....

(3) Bıraktım:

Günde kaç adet/paket içiyordunuz?.....

Kaç yıl içtiniz?.....

**12. Alkol kullanıyor musunuz?**

(1) Hayır

(2) Evet (günlük tüketim miktarınız:..... cc/ kadeh / bardak.....)

(2) İçiyordum bıraktım (günlük tüketim miktarınız:..... cc/ kadeh / bardak.....)

**13. Trakya Üniversitesi'nin öğrencilere sosyal, psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmeti verdiğini biliyor muydunuz?**

(1) Hayır

(2) Evet

**14. 13.soruya cevabınız “evet” ise üniversite bünyesinde hiç danışmanlık aldınız mı?**

(1) Hayır

(2) Evet

## ÖĞRENME STİLLERİ ENVANTERİ

**Açıklama:** Aşağıdaki öğrenme stilleri envanterinde her birinde dörder cümle bulunan on iki tane durum verilmektedir. Envanterde her durum için seçebileceğiniz; en uygun olan 4, ikinci uygun olan 3, üçüncü uygun olan 2, en az uygun olan 1' biçiminde bir derecelendirme ölçeği bulunmaktadır. Cümleleri dikkatle okuduktan sonra her durum için size uygun olan rakamı örnekte de verildiği gibi cümlenin başında bulunan kutucuğa yazınız. Lütfen her rakamı sadece bir kez kullanınız.

### Örnek:

Öğrenirken: \_\_4\_\_ mutluyum.  
\_\_2\_\_ hızlıyım.  
\_\_3\_\_ mantıklıyım.  
\_\_1\_\_ dikkatliyim.

#### 1. Öğrenirken

\_\_\_\_\_ duygularımı göz önüne almaktan hoşlanırım.  
\_\_\_\_\_ izlemekten ve dinlemekten hoşlanırım.  
\_\_\_\_\_ fikirler üzerine düşünmekten hoşlanırım.  
\_\_\_\_\_ bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.

#### 2. En iyi

\_\_\_\_\_ duygularıma ve önsezime güvendiğimde öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ dikkatlice dinlediğimde ve izlediğimde öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ mantıksal düşünmeyi temel aldığımında öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ bir şeyler elde etmek için çok çalıştığımında öğrenirim.

#### 3. Öğrenirken

\_\_\_\_\_ güçlü duygu ve tepkilerle dolu olurum.  
\_\_\_\_\_ sessiz ve çekingen olurum.  
\_\_\_\_\_ sonuçları bulmaya yönelirim.  
\_\_\_\_\_ yapılanlardan sorumlu olurum.

#### 4. En iyi

\_\_\_\_\_ duygularıyla öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ izleyerek öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ düşünerek öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ yaparak öğrenirim.

5. Öğrenirken

- \_\_\_\_\_ yeni deneyimlere açık olurum.  
\_\_\_\_\_ konunun her yönüne bakarım.  
\_\_\_\_\_ analiz etmekten ve onları parçalara ayırmaktan hoşlanırım.  
\_\_\_\_\_ denemekten hoşlanırım.

6. Öğrenirken

- \_\_\_\_\_ sezgisel biriyim.  
\_\_\_\_\_ gözleyen biriyim.  
\_\_\_\_\_ mantıklı biriyim.  
\_\_\_\_\_ hareketli biriyim.

7. En iyi

- \_\_\_\_\_ kişisel ilişkilerden öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ gözlemlerden öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ akılcı kuramlardan öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ uygulama ve denemelerden öğrenirim.

8. Öğrenirken

- \_\_\_\_\_ kişisel olarak o işin bir parçası olurum.  
\_\_\_\_\_ işleri yapmak için acele etmem.  
\_\_\_\_\_ kuram ve fikirlere hoşlanırım.  
\_\_\_\_\_ çalışmalarındaki sonuçları görmekten hoşlanırım.

9. En iyi

- \_\_\_\_\_ duygularıma dayandığım zaman öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ gözlemlerime dayandığım zaman öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ fikirlerime dayandığım zaman öğrenirim.  
\_\_\_\_\_ öğrendiklerimi uyguladığım zaman öğrenirim.

10. Öğrenirken

\_\_\_\_\_ kabul eden biriyim.

\_\_\_\_\_ çekinden biriyim.

\_\_\_\_\_ akılcı biriyim.

\_\_\_\_\_ sorumlu biriyim.

11. Öğrenirken

\_\_\_\_\_ katılıyorum.

\_\_\_\_\_ gözlemekten hoşlanırım.

\_\_\_\_\_ değerlendiririm.

\_\_\_\_\_ aktif olmaktan hoşlanırım.

12. En iyi

\_\_\_\_\_ alıcı ve açık fikirli olduğum zaman öğrenirim.

\_\_\_\_\_ dikkatli olduğum zaman öğrenirim.

\_\_\_\_\_ fikirleri analiz ettiğim zaman öğrenirim.

\_\_\_\_\_ pratik olduğum zaman öğrenirim.